Թ. ՏԱՐԻ 2444 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 10 ԱՐԵԳ 4384 17 ՄԱՐՏ 1892 1 ՐԱՄԱԶԱՆ 1309 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ԱՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه اده غلطه اده‌سى آره‌ولك غزه‌تى اداره‌سى

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳՐՈՒ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար տարեկան	150
» » Վեցամսեայ »	75
» » Եռամսեայ »	40
Օտար երկիրներէ. Տարեկան Փրանկ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թղթի վրայ ամսական տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը վճարեալ	Դրաչ. 50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակի կամ այլ գրութիւնի եւ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 17/29 ՄԱՐՏ 1892

ԷՋՄԻԱԾՆԻ ԳՈՐԾԵՐ

ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ, 2 մարտ 92

Տնտեսական մասնաբաժնի Մայր-Աթոռոյ

Սոքանից մի քանի ամիս յառաջ Գեր. Սեդրակեան Արիստակէս եպիսկոպոսը Էջմիածնի ծախքին ապահովելու դիտումով առաջարկեց Տեղական Գեր. Երեմիա Սրբազանին աշխարհական ծախսարարներ վարել Էջմիածնի համար, միաբանների փոխարէն։ Ցայսմ է թէ մինչեւ ցայսօր Էջմիածնի ծախսարարութիւնը յանձնուած է եղել այն միաբաններին, որոնց վերայ վստահութիւն են ունեցել Հայրապետները և Սինոդը։ Իւրաքանչիւրը միաբան պարտական է Ս Էջմիածնում մի պաշտօն ձրի կերպով կատարել։ ծախսարարներն էլ մինչեւ այժմ պարտական են եղել ձրիապէս, առանց մասնաւոր ռոճկի, վանական կառավարութեան անդամ լինել և ծառայել վանքին։ Վանական կառավարութեան անդամները երբեմն լաւ, երբեմն վատ կատարել են այդ պաշտօնը. վատութիւնը նկատուել է նոցա անփոխարինութեան մէջ, որ շատ անգամ պակաս արժէք ունեցող իրերն աւելի թանգ են գնել և քիչ անգամ էլ ծախսերի մէջ անհաւատարմութիւն է նկատուել, ծախսարարները երբեմն փող են կերել։ Այս տեսակ յափշտակութեան քանակը մի քանի հարիւրից աւելի չի եղել մէկ տարուայ ընթացքում։ Ահա այս երեւոյթն վերացնելու դիտումով Էջմիածնի շահուց խորհրդով Սեդրակեան Սրբազանն աշխարհական ծախսարարներ առաջարկեց։ Առանց Սինոդի միւս անդամների գիտութեան երկու աշխարհականներ Էջմիածին ժամանեցին. շուտով հին ծախսարարները հրաժարուեցան և նորերը իրենց նոր պաշտօն ստանձնեցին հետեւեալ պայմանների համաձայն.

Ա. Իւրաքանչիւրը նոցանից իբրեւ ռոճիկ պիտի ստանայ վանքից 1000 ռուբլի, և Բ. Երկուքն միասին վանքում առանձին ապրելով պիտի ծախսեն իրենց ապրուստի համար 1000 ռուբլի, ընդամէնն 3000 ր.։

Ամենեքեան զարմացան որ այս կարգադրութեամբ վանականների վարկը ձգելուց զկնի, մի քանի հարիւր անփորձութեամբ աւելորդ ծախսուելու փոխարէն մի քանի հազար ռնաս տուին Էջմիածնին. բայց շուտով հասելուկը լուծուեցաւ.—ծախսարարներից մէկը «Մուրճ» ամսագրի եղբայրն է, իսկ միւսը նորա ազգականը։ («Մուրճ»ը Գեր. Արիստակէս եպիսկոպոսի պաշտպան է, «Մշակ»ի հետ մէկտեղ։)

* * *

Անհամայնքներեն Սինոդի մէջ

Այս և ուրիշ կարգադրութիւնների համար, որ եղել են Գեր. Սեդրակեանի և Երեմիա եպիսկոպոսի ձեռքով Սինոդի անունով և առանց միւս անդամների գիտութեան, փետրվար ամսոյս մէջ մեծ վէճ կար Սինոդում։ Ընդդիմախօսները Տ. Բարթուղիմէոս վարդապետն և տեղակալ Գեր. Երեմիա եպիսկոպոսն էին։ Այս ընդդիմախօսութիւնն հետաքրքիր համարելով կը համառօտենք։—«Սրբազան Հայր, եթէ Էջմիածնի ծախքերի տնտեսութեան կարեւորութիւնն էր տարպում ձեզ հին ծախսարարներին արձակել և աչխարհականներ հրաւիրել, ինչո՞ւ բոլորին չարձակեցիք»։— Սրբազանը լռում է։

=«Ծախսարարների ընտրութիւնը և հաստատութիւնը կաթողիկոս չեղած ժամանակը Սինոդին է։ Դուք որ Սուքիաս և Ներսէս եպիսկոպոսների դէմ բողոքում էիք թէ ձայնից բաժանութեամբ առանց Տեղակալի գիտութեան խնդիրներ են վճռում, ինչո՞ւ ծածկապէս հրաւիրեցիք և առանց մեր միւս անդամներիս գիտութեան (մեծամասնութեան)՝ աչխարհականներին պաշտօնի մէջ հաստատեցիք»։—Լռութիւն։

=«Երամեանցի ամուսնութեան գործը բարկիս արդիւնեցաւ թէ հին թէ նոր անդամների ձայնի բաժանութեամբ. ինչո՞ւ դուք և Գեր. Արիստակէս Սեդրակեան(կողքին նստած էր) եպիսկոպոսը Տեառն ընդ առաջի օրը Սինոդ մասք և հակառակ Հայոց Եկեղեցու օրէնքի ձեր երկուսի ստորագրութեամբ հրաման տուիք. մի՞թէ դուք երկուքդ ձայնների բազմութիւնն էք կազմում։ —Լռութիւն և ապա —«Ինչպէ՞ս չէ, Բարթուղիմէոս վարդապետ, մեզ հետ ուրիշ մարդիկ էլ կային, միայն չէինք, զոր օրինակ Սինոդի քարտուղարը, գրագիրները բոլորն էլ համարեա կային.»

=«Ուրեմն քարտուղարն ու գրագիրները պիտի՞ ձայն ունենային Սինոդում։» —Լռութիւն։

=«Սրբազան Հայր, Տփխիսի օրինաւոր ընտրութիւններն քանդելու և ապօրինութիւններն պահպանելու հեռագիրներ կ'ուղարկէք Սինոդի անունով։ Եթէ Սինոդի անդամները մենք բոլորս ենք, ինչո՞ւ չգիտենք այդ հեռագիրների մասին»։ —Լռութիւն։

=«Ցիրուսէ էք, Սրբազան Հայր, թէ քանիցս բամբասած էք այս ինչ այն ինչ տեղակալին ու ծախսարարներին թէ նոցա օրով էջմիածինը քանդուել է, բայց այժմ ես պարզ տեսնում եմ որ էջմիածինն արագ կերպով խանգարւում է ձեր իշխանութեան օրով։ Ինչո՞ւ։ որովհետեւ չէջմիածնողները շողոքորթ և չահագէտ մարդիկ են։» Լռում են թէ Գեր. Տեղապահ Սրբազանն և թէ Սեդրակեանը։ Տ. Բարթուղիմէոս վարդապետը Սինոդից դուրս է գնում։

* * *

Նոր հեռագրներ Էջմիածնէն

Մի քանի շաբաթ յառաջ լուր տարածուեցաւ թէ Պրօկուրորը (հանդերձ ընկերակցօք) բողոքած է Սինոդի անդամ Սարգիս եպիսկոպոսի և Բարթուղիմէոս վարդապետի դէմ։ այժմ լուր կայ թէ նոքա պիտի հեռանան Ս. Էջմիածնից, անդամութիւնից զրկուելով։ Սարգիս եպիսկոպոսն Երեւանից մաքառօղներ բերել տուել իւր ունեցած չունեցածը կապկպել է, և ասասում է թէ երբ պիտի աքսորեն իրեն։

Հաստատ աղբիւրից տեղեկացանք որ Գեր. Տեղապահի առաջարկութիւնն Եփրեմ և Սահակ աբեղաներին Սինոդի անդամ հաստատելու վերաբերութեամբ՝ մերժուել է։ Մօտ օրերս նորից առաջարկել է Տեղակալն ի հաստատութիւն Ներսէս վարդապետ Հայկազունուն և Վահան վարդապետ Տ. Գրիգորեանին։

* * *

Թէ ո՞ւր է Էջմ. «Աբարար»

Փետրուար ամսու «Արարատ»ի համար մի յօդուած էր պատրաստուում դաղտագողի կերպով։ յօդուածն յանձնուած էր գրաշարին շարելու և տպելու ծածուկ թէ տպարանի սրբագրչից, թէ անդամներից և թէ խմբագրից։ Այժմ այդ յօդուածը լոյս տեսաւ։ յօդուածագիրը Սեդրակեան Արիստակէս եպիսկոպոսն է հաստատապէս։ Յօդուածի բովանդակութիւնը Կաթողիկոսի կենդանութեան ժամանակի գործերն են, որ խիստ վատ գոյներով են նկարագրել։ իսկ յօդուածի նպատակը Սուքիաս և Ներսէս եպիսկոպոսներին վար զրնելն է։

* * *

Շուտով կը սկսին նոր բնակարանները շինել միաբանների համար։ Այսուեղ ժողովուրդը այն համոզմունքին է թէ այժմ են սկսում որ կաթողիկոսական պատգամաւորներին ցոյց տան թէ ինչանք ոչ թէ քանդելու այլ շինելու կարողութիւն ունին։

Ուրիշ անգամ տեղեկութիւն տուած ենք թէ Բարթուղիմէոս վարդապետ Գեր. Սեդրակեանի դէմ բողոք տուած է Սինոդին՝ նորա մի քանի գործոց դէմ, զորս կնքելով պահած է նոյն վարդապետը։ Այժմ մեծ ջանքեր են թափում Գեր. Սեդրակեանն և Տեղակալ Գեր. Սրբազանը Տ. Բարթուղիմէոսի սիրաը չահելու և հաշտուելու։ մեծնորներ կ'երթան կուգան։ Վերջին օրերս Տփղիսի Մշակականներն իրենցից Միրզոյեան անունով մէկին Ս. Սեդրակեանի մօտ էին ուղարկել գաղտնի յանձնարարութեամբ Միրզոյեանը, որ նախածանօթ էր Տ. Բարթուղիմէոս վարդապետի, Գեր. Սեդրակեանի խնդրանքը նորա մօտ կ'երթայ։

=Հայր Սուրբ, կը սկսի Միրզոյեանը, ես ձեզ միշտ ուրախ եմ ճանաչել և այդպէս էլ քայլեմ եմ ձեր մասին. ինչո՞ւ դուք Սեդրակեան Սրբազանին հակառակ էք ընթանում։

=Դուք չէք սխալուել, Պ. Միրզոյեան, յարում է վարդապետն, ես նոյն ալնիւ մարդն եմ։ Արիստակէս Ս. Սեդրակեանը մինչեւ իմ Սինոդի անդամ լինելս իմ աչքիս հրաշտակ կ'երեւար։ բայց երբ այդ պաշտօնի մէջ ես նորա ընթացքն ու գործերը մօտից տեսայ, ճանաչեցի իմ մարդուն։ Դուք էլ շուտով կը ճանաչէք։

Պ. Միրզոյեանը թողնում ու դուրս է գնում։

Հէնց այժմ լսեցինք թէ վանական կառավարութեան Նախագահ Դրիգոր եպիսկոպոս Ալուանեանը բողոք տուեց վանական վարչութեան աչխարհական անդամների (նոյն վարչութեան) վերայ։

* * *

Նոր դէպքեր Էջմիածնի

Գեր. Սեդրակեանն Երեմիա Ս. եպիսկոպոսը կուսակցական ոգին ցոյց կուտան նաև նոր միաբաններ ընտրելու մէջ։ Ձեմարանից միաբան պիտի դառնան մի քանի տղայ որ յայտնի են իրենց անընդունակութեամբ, բթամտութեամբ և ընկած վարք ու բարքով, բայց պիտի սարկաւագ դառնան, որովհետեւ Սեդրակեանին համակրում են։ Ապագայ միաբանութեան հանդարտութիւնը վտանգուելու է այսպիսի կուսակցական ընտրութիւններով։

ՁԵՄԱՐԱՆԻՑ։— Բժիշկ Զարդարեանը Ձեմարանի բոլոր աշակերտներին —12 տարեկանից սկսած մինչեւ 27—Օնանանութեան մասին դասախօսեց։ Այս դասախօսութեան մասին դատողութիւն տալը թողնում ենք մանկավարժներին և դատարակներին։ Հետաքրքրութեամբ կը կարդանք նոցա հայեացքն այս խնդրի վերաբերութեամբ։

Աբբաթաղի

ՀԱՅՐ Ի ՔԱԼԻՖՈՐՆԻԱ

ՑԱմերիկա հաստատեալ պատուաւոր աղգայնոյ մը գրած նամակէն քաղելով հետեւեալ տեղեկութիւններն հաղորդուած են մեզ։

«Դիտէք որ այժմ Քալիֆորնիա մեծ քանակութեամբ չամիչ կ'արտադրէ։ առաջին տարիներ այս գործը խիստ շահաբեր էր, և այսպէս նոյն նահանգին մէջ ընդարձակ այգիներ անկեցին։ Մեր Հայերէն ոմանք եւս այդ գործով կզբաղին, և այժմ Ֆրէզնօ քաղաքին մէջ երեսուն և հինգ հայ ընտանիքներ կան, որոց մէկ մասը այգիներու տէր են, և ժամանակին երկիր գնեցին ազատ գիներով, և շահեցան բաւական։ կան նաեւ հոն քսանի չափ Հայեր, որ զանազան արհեստով կզբաղին, ինչպէս դերձակ, ժամագործ, բժիշկ ևն։ Այս Հայերն գրեթէ բոլորն ազգասիրական մարդիկ էին, երբ Ֆրէզնօ գային։ Քալիֆորնիայի կլիման բարեհաճ է և յարմար Արեւելեայց, և Ֆրէզնոյի հայ գաղթականութիւնն ամենէն յուսալիցն է բաղդատմամբ Ամերիկայի ուրիշ կողմերու խեղճ գաղթականութեանց, քանզի անդ Հայերն իրենց ընտանիքն և տուներ ունին և անցեալ տարի մեր ամուսնութիւնք տեղի ունեցած են անոնց մէջ։»

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴՈՒՐԵՐ
ԵՒ ՀԸԼԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆ ՑԵՒՐՈՊԱ

Փեթերսպուրկէ կը ծանուցուի առ Թարգի (25 մարտ) թէ հրեական խնդիրը նոր և վտանգաւոր երեւոյթ մը ստանալու վրայ է։ Լուր եկաւ Ռուսիոյ մայրաքաղաքը թէ Արեւելեան Բրուսիոյ սահմանագլուխը փակուած է Ռուսիայէն եկող հրեայ գաղթականաց դէմ։ Շատ չանցած գերմանական և աւստրեան սահմանագլուխք բոլորովին պիտի փակին ռուսական հրէից անընդհատ արշաւանքին դէմ։ Այս է անչուշտ պատճառն որ Պառոն Հիրշ եւս փափաք կը յայտնէ առաջն առնելու հրէական գաղթման ներկայ դարման մէջ։ Պառոն Հիրշի անգլիացի պատուիրակ հանրածանօթ Պ. Ասնոլտ Հուսդ նորէն Փեթերսպուրկի գնաց հրէից երեւելիներն համոզելու որ իրենց աղդակիցներն եւս կեցնեն խմբովին գաղթելու պատրաստութիւններէն։ Արդանթինի նորակազմ գաղութք տակաւին պատրաստ չեն այնքան բազմաթիւ գաղթականներ ընդունելու, և մարդասիրական ճգունք անդոր են շինութեան առաջն առնուլ եթէ գաղթականք սաստաւ թուով դիմեն Արժանթինի։

Արեւելեան Բրուսիոյ Բէճանիկպէրկ քաղաքին հրէական մամանխուսիքը խնդրեց ռուսական քաղաքաց Բարունինեանէն որպէս զի ազդեցութիւն բանեցնեն գաղթականութեան շարժումը պակսեցնելու համար, մինչեւ իսկ առայժմ բոլորովին դադրեցնելու համար, զի Միացեալ Նահանգները փակուեցան հրեայ գաղթականաց դէմ, և Արժանթինի գաղութք դեռ ըստ բաւականին չեն կազմակերպուած որ բազմաթիւ գաղթականներ կարենան պատսպարել։

Քոնիգսբերգի նահանգին մէջ հրէարնակ Շավէլ քաղաքը գրեթէ պարպուած է։ Իւր բնակչաց ամենամեծ մասը ցրուած է, գաղթելով այլ և այլ կողմեր, մասնաւոր եւրոպական դրացի երկիրներ։ Ռուս լրագրերը կը ծանուցանեն թէ՝ հանկարծ ամէն աննպաստ հանգամանաց՝ Հրեայք կը գաղթեն կը հեռանան Ռուսիայէն։ Այս շարժումը կասեցնելու պէտքին վրայ Փեթերսպուրկի հրէական գլխաւոր թերթը խմբագրական մը կը հրատարակէ, յորդորելով իւր աղգակիցներն համբերել և մնալ ուր որ են մինչեւ որ իրենց բարերարք կարենան ընդունիլ և պատսպարել զիրենք։ Պառոն Հիրշ և իւր տեղակալք գաղթային շարժում մը յառաջ բերին գեռ եւս լիովին չպատրաստուած, և դիւրին գործ չէ խեղճ հրեայ ժողովրդեան արիւնցած յոյսերը պաղեցնել յանկարծ։

ՍՈՎԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԻ ՌՈՒՍԻՈՅ

Ռիթերի Գործակալութեան մասնաւոր թղթակիցն, որ Ռուսիոյ սովեալ նահանգները կը պտտի, Նիժնի-Նովկորոտ Լոնտոնի բաղաց կը հեռագրէ հետեւեալ տեղեկութիւնները (23 մարտ)։

Նիժնի Նովկորոտ Ռուսիոյ տարեկան մեծ տօնավաճառի քաղաքն է։ Ամիսն ամսոյ մէջ հոն կը տեսնուի վաճառականներու և մանրավաճառներու մեծ բազմութիւն մը։ Ցերութեան ամէն կողմերէն հաւաքուած։ Զմեռն ամսի է։ Նիժնի Նովկորոտի արդի վիճակն ապացոյց է Ռուսիոյ տնտեսական յետադիմութեան։ Մէկ կողմէ հողին արդասաբերութիւնը պակսած է, միւս կողմէ ժողովուրդն աւելցած է։ Գիւղացոյ ձեռքը դանուած հողին տարածութիւնը նոյն է. հողին արդիւնաւորութիւնը նուազած է. մինչ նոյն հողէն ապրելու կարօտ գիւղացիք այսօր ամէն ժամանակէ շատերը են։ Արդի սովն ուրեմն դիպուածական բան չէ. քանի տարիէ հետէ կը պատրաստուէր, և ռուս գիւղացին, այս պայմանաց մէջ, սովու պարբերական վտանգին ենթակայ կը մնայ։ Թէև գիւղացիք աւելի կ'ապքատանան քան կը հարստանան, բայց պետական պահանջմունք պարագային բերմամբ կ'աւելնան տարուէ տարի։ Վիճաբա նահանգին մէջ, կուսակալը կարեւորութիւն չտուաւ սովին, և ամէն միջոց ի գործ դրաւ տուրքերն լրա առաջնոյն գանձելու։ Բայց ամէն տնօրինութիւնք անօգուտ եղան։ դրամ չկար գանձելու, նոյն իսկ հարուստ կարծուած գիւղացիներուն քով։ Գիւղացոյ անհատական գոյքեր, մինչեւ կահկարասիք, գրաւուելով ի մեծառ հանուեցան այս նահանգի մէջ։ Այս բաները պատմողն է կաթոլիկ կառավարական պաշտօնեայ մը, և Նիժնի-Նովկորոտի վիճակագրական գիւանին տնօրէնն հետաքրքրաշարժ թիւեր հաղորդած է որք այս տուժեանց ճշդութիւնը կը ցուցնեն։ 1881ին Նիժնի-Նովկորոտի նահանգին տուրքերն 3,335,118 ր. ենթադրուած էին և հաւաքուեցաւ 3,203,165 ր։ 1882ին՝ 3,377,676 ր. ենթադրեցաւ և 3,069,057 ր. հաւաքուեցաւ։ իսկ 1889ին 2,484,742 ր. ենթադրուեցաւ և 2,138,376 ր. հաւաքուեցաւ։ 1890ին ալ 2,483,059 ր. ենթադրեցաւ, իսկ միայն 1,609,718 ր. հաւաքուեցաւ։ 1881ին ապառիկ տուրք կար 739,942 ր. միայն, իսկ 1891ին 2,493,877 ր. ապառիկ մնացած է։

Նիժնի Նովկորոտի կուսակալութեան մէջ գտնուած արքունական հաշիւը կայ 1864էն ի վեր։ 1864ին մէկ միլիոն 241 հազար 145 արշաւք կային։ 1890ին 855,802 միայն էին այս օգտակար կենդանիք, մինչ 1864էն ի վեր նահանգին բնակչաց թիւն յոյժ աւելցած էր։ Մինչեւ իսկ եթէ բնակչաց թիւը նոյն մնացած լինէր 1864էն ի վեր, արքունական թուցն այս նուազումն սոսկալի անկում մը պիտի նշանակէր։ Իսկ երբ այս նուազումն տեղի կ'ունենայ բնակչաց թուոյն աճման հետ մէկտեղ, կը հասկցուի թէ սրպիսի ազքատացում մը կը ցուցնէ։ 1882 ին 261,421 ձիեր կային նահանգին մէջ։ 1890ին 213,168է աւելի չէին։ Ասոնցմէ ալ իբր 45 առ 100ը մարթուեցաւ կամ ծախսուեցաւ այս ձմրան միջոցին։

ՌՈՒՍ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԵՐ

Ռուս կառավարութիւնն յանկարծակի եւ քաշելով մի քանի տարի յառաջ Փարիզի Ֆոնթուառ տ'Էսքոնդին մէջ ունեցած 40 միլիոն ֆր. ի գումարն, անմիջական կերպիւ վերադարձուց այն դրամատան տնանկութիւնը։ 1890 դարձան ռուս կառավարութիւնն իւր դրամն եւս առաւ Լոնտոնի Պերինկ եղբարց դրամատունէն, ու անգլիական այդ առաջնակարգ տան եւս ձախողուածը վերադարձուց։ Ռուս կառավարութեան մէկ տնօրինութեան կը վերադրուի և Կինեպուրկի դրամատան սընանկութիւնն։ Այս տուն սոսկալի էր մեծակալ գումարներ փոխ տալ ռուս գիւղացոյ՝ սերմ և այլ երկրագործական պէտքեր գնելու համար։ Վերջին հունձ-

—)(14)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻԹՊՈՒՌ

ՍԱՆՏՐԻՅԵՈՆ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԳՈՐԾԱՏԱՆ ՊԱՐԻԿԸ

—Լաւ, Կապրիէլ։ Օ՛հ, այո, յիրաւի անմեղ զոհ մըն էք դուք։

Եւ ցած ձայնով, նախատեալ կինը կ'ըսէր ինքնին։

—Վատը, աղէկ կը զգար թէ պարապ տեղը ժամանակ պիտի կորսնցունէր բացէ ի բաց յարձակելով այս աղջկան զգօնութեան, առաքինութեան վրայ։ Թակարդը, ոճիրը պէտք էր իրեն։ Օ՛հ, վատութի՛ւն։

Ոտքի ելած էր և կը դանդաչէր։

Ա՛հ, արի կին մը, ամուր հոգի մըն էր, վանդի փորձէ մը անցած էր զոր տանիլը շատ կանանց կարողութենէն վեր է։ Բայց մարդկային ուժն ալ սահման մը ունի։ իր վրայ ունեցած բոլոր կամքը, զօրութիւնը կը նուազէին։

—Կապրիէլ, յարեց ճնշուած ձայնով մը, կը զգամ որ ա՛լ երկար ատեն ձեր հետ խօսելու վիճակ չունիմ և սակայն շատ, շատ բան ունիմ ձեզ ըսելու. . . հոգւով և մարմնով ջախջախուած եմ. կը թուի ինձ թէ գլուխս պարապ է և թէ ա՛լ միտք չկայ հոն։

«Քիչ մը հանդարտութեան և միայնութեան պէտք ունիմ, նորէն ինքզինքիս տէրն ըլլալու և խորհրդածելու համար։

«Դիւաւորապէս դուք իմ մտատանջութեանցս առարկայ պիտի ըլլաք։ Ամէն բանէ առաջ, ձեր վրայ մտածելու եմ, խեղճ աղջիկ, ձեզմով զբաղելու եմ։

«Վասն առտու, գործատուն չպիտի իջնէք։ ձեր սենեակին դուրս չպիտի ելնէք, ինձ պիտի սպասէք։ Որոշում մը պիտի ընեմ։ կը յուսամ։ Մեր ընելիքը, Կապրիէլ, տակաւին չեմ գիտեր։ Ա՛հ, ահռելի՛, սոսկալի՛ բան է այն վիճակն ուր կը գտնուինք։

Դադարէ մը ետք, աւելցուց։

—Ատուած պիտի ներնէէ դիս։

Տիկ. Մելվիլ առաւ ճրագը, մանկամարդ աղջկան վրայ յածեց երկար նայուածք մը ուր կը փայլէր ցաւագին զթութիւն մը և դուրս ելաւ սենեկէն, ըսելով։

—Վաղը կը տեսնուինք, Կապրիէլ։

Զ

ՄԱՅՐ ՄԸ

Տիկ. Մելվիլ իջաւ նեղ սանդուխէն, ծանրագէտ քարերէն կրթնելով, վանդի, ամէն մէկ քայլին, կը կարծէր թէ սրունքները խոյս պիտի տային իր տակէն։

Եւ իջած ատենը, խեղճ ալ, կուրծքն հեւ ի հեւ, ուղղեր հրդեհի մէջ, միաբէն կանգնուեր այն սոսկալի բաները զորս քիչ մը առաջ լսած էր։

—Օ՛հ, օ՛հ, օ՛հ, ըրաւ, իր հեծկլտումներն ընդհատելու պէս։

Այս «օ՛հ»երը կ'արտայայտէին՝ կատարեալ յուսախաբ եղած առաքինի կնոջ մը սիրտը որչափ զայրոյթ, արհամարհանք եւ զզուանք որ կրնայ պարունակել։

Բայց արդէն երկար ատենէ ի վեր ամուսնոյն մասին ունեցած պատրանքներն անհետացած էին։ Լաւ նշմարած էր թէ ամէն օր իր զաւկին հայրը քիչ մը աւելի խոյս կուտար։ Սակայն մինչ ցայսմ վայր կառչած էր յոյսի մը որ, լքեալ կանանց հոգւոյն մէջ, ամէն յուսախաբութիւններէ, դառնութիւններէ ետքն ալ կ'ապրի։

—Հա՛յր է նա, կ'ըսէր ինքնին, մեղ պիտի դառնայ։

Եւ տպասած էր։

Ակից յառաջ եկած էին իր մելամաղձութիւնները, տխրութիւնները զորս զործաւորուհիք նշմարած էին՝ մեկնութիւններ հանելու համար անոնցմէ։

Ակից յառաջ եկած էին նաև այն արցունքները որոյմով խեղճ կինը կը ափսուէր երբ, պզտիկ Բօլը քնացունելէ ետք, կ'առանձնանար իր սենեկին մէջ, ուր այլ եւս չէր գար Պ. Մելվիլ։

Հիմակ, լմնցած էր, ալ յոյս չկար։ իր ամուսինը միայն ցոփակեաց մը չէր, թշուառական մը, ոճրագործ մըն էր։ . . . Աւա՜ղ, այո, խեղճ կինն ա՛լ բանի մը չէր սպասեր, ա՛լ բան մը չէր յուսար։

Իր և Պ. Մելվիլի միջեւ, անանցանելի անդունդ մը պեղուած էր։

Եւ յանկարծ, առանց փոխանցութեան, Պլանշի սրտին մէջ արհամարհանք և զզուանք յաջողած էին լքեալ կնոջ սատակաց զսպուած զայրոյթին։

Իր սենեկին դուռը բանալու պահուն, կանգ առած էր, հարցնելով ինքնիրեն թէ երթալ զարնելու չէ՞ր իր ամուսնոյն սենեակին դուռը, ժամ առաջ անոր երեսին թքընելու իր զայրոյթն եւ արհամարհանքը։

Բայց ըսաւ ինքնին թէ տակաւին կէս գիշեր չէր, և թէ, հաւանօրէն, ըստ իր սովորութեան, Պ. տը Մելվիլ տուն դարձած չէր տակաւին։

Իր սենեակը մտաւ Տիկ. Մելվիլ, մէջտեղէն անցաւ, ձեռքն ուժով մը ճակտին կրթնցուցած, որ կը կարծէր թէ մօտ է պայթելու։

Տղան քովի պզտիկ խուցը կը պառկէր, որուն դուռը բոլոր գիշերը բաց կը մնար։ յանկարծ, պզտիկին ընչաւոր թեան ատմոսկը մարն ահանջներուն հասաւ և վայրկեան մը ի բաց վանից անոր մարին մէջ դարձող մթին խորհրդածութիւնները։

Հոն էր իր որդին, այժմ իր միակ ուրախութիւնը։

Երկար ատեն մնացած էր անոր քով, տեսնելէ ետք անոր թաղուիլը մանկան անուշ և խաղաղիկ քունին մէջ և կապրիէլի սենեակը չելած՝ համբոյր մը առած էր անոր ճակտէն։

Ա՛հ, յուսաբեկ կինն այս պահուս ո՞րչափ սատկի կը զգար իր մա՛յր ըլլալը։

Մանկան շունչը կը կոշէր, կը քաշէր զինքը։

Եւ այն գաղափարով թէ իր սիրեցեալ գանձին քով պիտի գտնէ ապաստան մը՝ խոյս տալու համար այն ցաւագին խորհրդածութիւններէն, տանջանքներէն որք իր վրայ կը խուժէին, մտաւ պզտիկ սենեկին մէջ մեղմօրէն և գնաց ծնրադրեց տղուն պզտիկ անկողնոյն քով։

Եւ հոն, իր արտասուաթոր աչուքներով ծածկելով իր զաւակը, որ կրեչտակներու քունով կը քնանար, ա՛յնքան անողորմ կերպիւ տառապող այս մայրն ինքզինքն աւելի զօրաւոր զգաց կռուելու համար չարաբախտութեան դէմ։

Կը զգար որ կը հանդարտէր յինքն այն դրգռութիւնը որ խորհուրդ կուտար իրեն անմիջապէս բացատրութիւն ուզել յանցաւոր ամուսինէն և խլոյն խզուիլ անկից։

Իր նախատուած, ուրացուած հոգւոյն զայրույթը կը հանդարտէին երբ կը դիտէր սիրելի պզտիկ արարածին դիմագծերը որ ժառանգած էր իր արիւնն, իր զգայականութիւնը, իր բարութիւնը, իր խելամտութիւնը։

—Օ՛հ, դուն ինձ կը մնաս, մրմնջեց Պլանշ մայրական սիրոյ անզխմագրելի խանդին մէջ։

Պահ մը ձեռնամած մնաց, գլխակոխ, աղօթելու պէս։ Ցնտոյ ոտքի ելաւ և սիրուն մանկան գլխուն վրայ ծռելով, զբանչացմամբ կը դիտէր գնա։ իր շուրթերը կը մօտեցունէր անոր վարդագոյն խոշոր այտերուն, զորս չէր համարձակիր համբոյրներով ծածկելու՝ վախնալով որ կը վրդովի սիրելի պզտիկին քունը։

Իր զողզոջուն ձեռքն, ո՛հ, յոյժ մեղմօրէն, կը քսէր խարտիշագեղ գանգուրներուն զորս, ցերեկը, հաճոյք կը զգար խոպոպելով։

Վերջապէս, ա՛լ չի համբերելով, բերանը կպցուց այտին որ համբոյրի կը տենչար։

Այս սարսուռն բերնին չիուժէն, մատնուկն հառաչ մը արձակեց՝ նոր արթնցողի մը պէս։ Եւ արտեւանունքն հաղիւ կիսովին բանալով, առատ երկար թարթիչներուն տակէն, տակաւին քնալից ակնարկ մը սպրդեցուց։

—Պզտիկ մայրիկ, դուն ես, կը տեսնեմ, ըսաւ։ Բոլ այնքան անուշ ձայնիւ որ հեծծիւնի մը կը նմանէր. դուն միշտ հոս ես, իմ մօտս, պզտիկ սիրելի մայր. այո, կեցցէ, կեցցէ, մի՛ թողուր զիս։

Մայրը բռնեց մանկան փոքր ձեռնները զորս իրեն կ'երկնցուներ և համբոյրներով ծածկելով զայնս։

—Քնացէր, պզտիկ Բոլս, քնացէր, քնացէր, ըսաւ մայրը, ճիգ մը ընելով զըսպելու համար զինք խեղդող հեծկլտումները։

Եւ տղուն գլուխը ծնրադրելով մնարին վրայ։

—Այո, քնացէր զաւակս, սիրեցեալ զաւակս, հրեշտակս։

Ցնտոյ, յարեց մտովի։

—Այո, ես քեզի պիտի մնամ։

(Շարունակելի)

քերն ի դերեւ ելնելով, գիւղացիք չկրցան վճարել, և այն կողմէ բաւական բան բացը մնաց։ Կիւնցպուրկ դրամատունը կանխաւ պայմանագրեր կնքած էր ռուսական արմիրք օտար երկրաց վաճառելու համար։ Հնձոց անյաջողութիւնը գներու տարապայման բարձրացում յառաջ բերաւ, և այն պայմանագրութեանց գործադրումը չատ ծանր կշռեց։ Կիւնցպուրկ դրամատունն այս պայմանաց մէջ օգնութիւն խնդրեց կառավարութենէն, որ զլացաւ իւր վրատահութիւն։ Ռուսիոյ մէջ արմնեաց վաճառման վրայ կառավարութեան նոր կանոնադրութիւնք եւս նոյն դրամատան թոյլ չտուին արմնեաց բերեսէն իւր կրած ցնանները դոցելու։ Ինչպէս կ'երեւի, ռուս կառավարութեան տնտեսական ծանրակշիռ զօրութեան չէ կարող տակալ Եւրոպեան դրամատնոց արուեստակեալ կազմակերպութիւնը։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՕԴԱՊԱՐԻԿ

Նովոյ Վրեմիա կը պատմէր անցեալ օր թէ Գերմանիայէն եկող օդապարիկ մը դիտուած է Բովոյի ռուսական քաղաքին մօտերն, և հրացանի քանի մը հարուած կրելէն ետեւ գարձած է Գերմանիա։ Այժմ Տոմպրովա ռուսական քաղաքէն կը գրեն թէ մարտ 9 ին արուարձանց բնակիչք ապշեցան երեկոյեան դէմ տեսնելով խոշոր օդապարիկ մը որ Իվանկորոտ-Տոմպրովայի երկաթուղւոյն հիւսիսային—արեւելեան ուղղութեամբ կ'ընթանար, հիւսիսէն փչող հովերուն դէմ քալելով ամենայն զօրութեամբ։ Օդապարիկը ժամ մը անհետ եղաւ։ Քանի մը հրացանաձգութիւնք լսուեցան։ Յետոյ նորէն երեւցաւ, այս անգամ լուսաւորուած, եւ հարաւ-արեւմտեան ուղղութեամբ կը դառնար Գերմանիա։ Բրուսիական Սիլեզիայէն եկած էր այս օդապարիկ, կապմեալ այն ամէն նորութեամբք զոր հնարած է զինուորական օդագնացութեան արուեստը։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԴՈՐԵՐ

Բրուսիոյ կրօնական-կրթական նոր նախարար Պ· Գոսէ 1876էն 81 կրօնական նախարարութեան մէջ պաշտօնատար էր հակապապական պայքարին ժամանակ, Տ.Բ· Ֆալբի նախարարութեան միջոցին։ Քաղաքային նոր օրէնքին խմբագիրն է, և երկու տարի յառաջ Մարպուրկի Համալսարանը Տոբ-թորի ատենեան տուաւ նմա՝ անկար և ծեր գործաւորաց խնամածութեան օրէնքին խմբագրութեան մասնակցելուն համար։ Այն առթիւ էր նաեւ որ մասնաւորապէս առարկայ եղաւ Վիլհելմ Բ· կայսեր ուշադրութեան։ 61 տարեկան է։ Իւր ուսումն ըրած է Հայտելպերկի, Հալլէի և Գերլիցի համալսարաց մէջ։ Ներքին գործոց և արտաքին գործոց պաշտօնատարներուն մէջ կարեւոր պաշտօններ վարած է։ Պահպանողական կուսակցութեան կը վերաբերի։

—Գերլինի մէջ խնդիր է թէ Բաբրիվի մասին եղած կարգադրութիւնը վերջնական պիտի մնայ։ Կը կարծուի թէ առժամանակեայ կարգադրութիւն մ'է այս, և չատ չանցած կուն Բաբրիվի քաղաքական ասպարէզը պիտի թողու, կայսրութեան նախարարապետութիւնն եւս յանձնելով ուրիշի մը։ Բայց Բաբրիվի ամէն բանէ յառաջ զինուորական է, և զինուորական կարգապահութեամբ կը հնազանդի Կայսեր կամքին։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՑ ՆԱՒԱԶ ՄԸ

Անցեալ շաբթուն մեռաւ Լուի Բաբթիսնեի ֆրանսայի նաւազը, վերջին մնացորդ Թրաֆալկարի նաւային ճակատամարտէն, (1805) ուր անգլ· նաւատորմն, հրամանատութեամբ Հռչակաւոր Նելսընի ծովակալի, յաղթեց ֆրանսական և սպանիական միացեալ նաւատորմիցն։ Բարթիսնեի կը գտնուէր Ռոչֆորֆալ ֆրանսական մարտանաւուն մէջ, ուստից զրկուեցաւ այն գնդակ որ մահացու հարուածը տուաւ Նելսընի։ Սա գոհ մեռաւ, երբ հաղորդեցին նմա թէ միացեալ թշնամիք յաղթուած են։ Ռոչֆորֆալ գերի ինկաւ Անգլիացւոց, և Բարթիսնեի տան տարի գերի մնաց Անգլիացւոց ձեռք։ Այն արիւնռուչտ ճակատամարտէն ոչ ոք կենդանի մնացած էր բայց եթէ այս 101 տարեկան նաւազն, որ Պատուոյ Լեգէոնի պատուանշանին արժանացած ծերազոյն ֆրանսացին էր մանգամայն։ Վիքթորիա Թագուհին Իէռ գալուն առթիւ կը փափաքէր անձամբ այցել ծերունի նաւազին, որ յիշողութիւնն և խնայական ուրիշ ամէն կարողութիւնները պահած, սքանչելապէս կը պատմէր ամէն բան։ Բայց Թագուհւոյն Իէռ ժամանելուն առջի օրը մեռաւ Բարթիսնեի։ Թագուհւոյն հրամանաւ Փոնտոնպի զօրավար յուղարկաւորութեան զրկուեցաւ։ բայց երբ հանգուցելոյն բնակարանն հասաւ, թափորն արդէն մեկնած էր։ Թագուհին իւր ցաւակցութիւնն յայտնեց այս պատմական անձնաւորութեան մահուան առթիւ։ Կը յիշուի թէ Զարն անձամբ պատասխանեց խնդակցական հեռագրի մը, զոր Բարթիսնի իրեն ուղղած էր Բրունշվիգայի ցոյցին առթիւ։

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍԵՐ

Երեկի հեռագրերէն երեւցաւ թէ Կայսրն Հիւպէրդուսդորֆ Պերլին դարձած և երեկոյթներու ներկայ դրանուլ սկսած է նորէն։ Իւր առողջութիւն կատարեալ է կ'ըսեն Պերլինի լրագիրք։

Մեծ ռազմափարձերուն առթիւ Ն· Վեհափառութիւն պիտի երթայ բնակիլ Լօռէնի մէջ, Մէյի մօտ իւրվիլլի ֆրանսական դղեկին և ագարակին մէջ, զոր իւր հաշուոյն գնել և կահաւորել տուած է։

Ի մօտոյ Ն· Վեհափառութիւն Տանցիկ պիտի երթայ, յետոյ Թորն, որ ռուսական սահմանագլխին մօտ կարեւոր բերդաքաղաք մ'է, զոր աչքէ պիտի անցունէ, նաեւ այն կողմեր շինուած նոր ամրութիւնները։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴՈՐԵՐ

Ամերիկայի մէջ ամէն բան հսկայական է, նոյն իսկ կաշառակերութիւնը։

Զիբակոյի քաղաքային խորհրդոյ եօթն անդամներ եղեռնադատ ատենին պիտի ներկայանան կաշառակերութեան յանցանօք։ Խօսք մէկ ըրեր են այլ և այլ առաջարկներ քուէարկելուամբ՝ գրամի փոխարէն։ Նիւ Ձէրսիի նահանգային Խորհրդարանին անդամներէն մին, Մերակուսական Ռոճըրս, յայտարարեց թէ Ռիտնկի ածուխներուն վերաբերեալ մեծ կարգադրութիւնը վաւերացնող ծրագրոյն ի նպաստ քուէարկելու համար իրեն այնպիսի գումար մը առաջարկուած էր որ եղեալ 6 % շահու գրուէր, իրեն միջոց կուտար բոլոր կեանքին մէջ անաշխատ ապրելու իշխանաբար։

ՌՈՒՍ ԳԻՒՂԱՅԻՔ

1891 ին ռուս գիւղացւոց վճարած ուղղակի տրոց արդիւնքն եղաւ 84 միլիոն 891,299 ր., այսինքն՝ 74 % միայն նախատեսեալ գումարին, որ էր 114 միլիոն 603,768 ր.։

Տուրքերն ենթադրուածէն աւելի արտադրած են միայն Լեհաստանի դաւառաց մէջ, ուր 3,769,449 ր. ուղղակի տուրք հաւաքուած է, մինչ նախատեսուածն էր 3,711,617։ Եւրոպական Ռուսիոյ մէջ, գիւղացիք նախատեսուած գումարին 71.8 % ը վճարած են միայն. իսկ Կաւկասիոյ մէջ 99.6 % ն, որ ապացոյց է 1891 տարւոյ մէջ կաւկասեան գաւառացի և գիւղացի տարրին հանգամանական անդորրութեան։ Արդէն, նախատեսուած գումարին գրեթէ 100 առ 100 դանձումն ամենամեծ գոհացուցիչ երեւոյթ մը կրնայ համարուիլ։

ՄՆԱՑԿԱՑԵԱԼ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՏՈՒՆՐ

Ընդհանուր գատաւորութեան հրամանաւ, Պանք տէ Շրմէն աը Ֆէռին ոչ միայն Փարիզի կեդրոնին այլ և բոլոր գաւառական ճիւղերուն և Ալժիրիի մասնաճիւղին հաշիւները կը քննուին, գործողութեանց տեսակն ու քանակն տուգելու և խարդախութեան հանդամանքն որոշ ստանձնելու համար։ Այս «Պանքային» ճախողուածն խմբագրուն պէս, Լիոնի մասնաճիւղին եւս տնօրէնը փախաւ, փարիզի երեք տնօրէններուն օրինակին հետեւելով։ Այս երեք տնօրէններն եւս ժամանակ փոխանակագրոյ միջնորդութիւն ըրած և աւելի կամ նուազ ազատ գործերու մէջ գտնուած մարդիկ էին։ Իրենց այս վերջին ձեռնարկութեան նպաստաւոր երեւոյթ մը տալու համար, մի քանի ամիս յառաջ իրենց գործին մէջ առած էին պատուաւոր երկու ծերունիներ անարատ անցեալով, և այս խեղճերն են որ անմիջական զոհերն եղան, մին ամենէն ինքնասպան լինելով, երբ խայտառակութիւնը պարզուեցաւ, և միւսն անմիջապէս ձերբակալուելով ու բանտարկուելով։

ԶՕՊԱՅԻՆ Լուրեր

Ամեն։ Ս· Պատրիարք Հայրն բոլորովին ապաքինած ըլլալով երեկ Պատրիարքարան գնաց։

Բերայի Թաղական խորհրդոյ ատենապետ Վեհ· Յովհաննէս էֆէնտի Ազնաւուրեան ինչպէս նաեւ նոյն խորհրդոյ մէկ քանի անդամք, որք հրաժարական մատուցած էին, յօժարած են ժամանակ մը եւս շարունակել իրենց պաշտօնն՝ յոգուտ և ի պայծառութիւն եկեղեցւոյն և վարժարանաց։

Քաղաքական ժողովն ի նիստ պիտի գումարի վաղը՝ չորեքշաբթի՝ ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ։

Թիֆլիզի թերթերէն՝

Փետրուարի 12ին Ղազանի համալսարանի մեծ դահլիճում, ինչպէս հաղորդում են Ղազանի թերթերը, պետական իրաւունքի մագիստրոս Սողոմոն Եղիազարեանը հրապարակաւ պաշտպանեց մի շարադրութիւն, զոր ներկայացրել էր համալսարանի խորհրդին պետական իրաւունքի դոկտորի աստիճան ստանալու համար։ Յարգելի պրոֆեսորի աշխատասիրութիւնը կազմում է նորա «Հետազօտութիւններ Անդրկովկասի հասատութեանց պատմութեան վերաբերեալ» ընդարձակ երկի երկրորդ մասը։ Առաջին մասի համար նա արժանացել է մագիստրոսի աստիճանին։ այս երկրորդ հատորը կրում է «Քաղաքային համքարներ։ Անդրկովկասեան համքարների կազմակերպութիւնը և ներքին վարչութիւնը» վերատուութիւնը։

Երբ համալսարանի ռեկտորը յայտնեց որ իրաւաբանական բաժինը արժանի է համարում պետական իրաւունքի դոկտորի աստիճանին, հանդիսականները բուռն ծափահարութիւններով ընդունեցին համալսարանի որոշումը։

—Լսում ենք, որ Թիֆլիզի Հայոց Հրատարակչական Ընկերութիւնը որոշել է հրատարակել բանաստեղծ Սրբ-բատ Շահազիզեանի բոլոր՝ տպած թէ անտիպ բանաստեղծութիւնները։

—Կարսից։ «Կիրակի, փետր· 23ին, տեղիս հայոց գպրոցի դահլիճում կաթողիկոսական ընտրութեան համար պատգամաւոր ընտրուեցան ատենապետ Պ· Սմբատ Տէր-Յակոբեան և բժ· Շ· Մելիք-Փարադանեան։ Ժողովին նախագահում էր· արժ· Նահապետեանը։

—Բաթումից։ «Ռուսիայից եկել է Բաթումիվանեցի մի ծեր քահանայ։ Գընում է Անապայ։ Մի Տրապիզոնցի հայ գրան հիւրասիրում է. քահանան մի երկու օրից յետոյ ուզում է գնալ բաղանիք, տպես է իւր ժողոված 600 ր. իւր հիւրասիրող տանտիրոջը պահելու, ասելով։ «Մէկ Աստուած խնայ մէկ էլ դու»։ Բաղանիքից վերադառնում է, ետ է պահանջում իւր փողը, ուան տերը ուրանում է։ Տէր հայրը դատարկաձեռն շարունակելով իւր ճանապարհը գալիս է Բաթում, որ ճար գտնէ իւր ցաւին։ Մրքան ճիշդ է ծերունի քահանայի պատմածը, չէ խնայում։

ԳՈՒՈՒԹԻՒՆ։—Քերթուած Արշակ Զոպանեանի, արտասանուած Գատրբէյի թատրոնին մէջ։ Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով։ Դին 40 փարա։

ԹՈՎՄԱՍ ԱՃԷՄԵԱՆ
ՈՒՍՈՒՑՉՈՒ ՀԱՅ ԳՈՐՈՒԹԵԱՆՑ

Վկայեալ Յոգգ։ Ուսմն։ Խորհրդոյ
Պատրաստ է դասախօսել մայրաքաղաքիս Ազգային վարժարանաց մէջ։
Դիմել Առ Խմբագրութիւն Ա·Ե·Ա·Ի։

Ընտրեալ Լուրեր

Ր Ա Մ Ա Զ Ա Ն

Պոլսոյ Դատաւորքն կողմէ երեկ գիշեր յատուկ պաշտօնեայք ղրկուած էին բարձրագիր տեղը՝ լուսնոյ մահիկը տեսնելու համար, և անոնցմէ՝ Սիւլէյմանկէ մզկիթին Միւէզզինները՝ Լուսնոյ մահիկը տեսած ըլլալով, երեկ գիշեր ժամ 3ին մայրաքաղաքիս մզկիթներու Մինարէները կանթեղներով զարդարուեցան և այսօր սկսաւ Բաղդան ամիսը։

Այս աւուր թուրք լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական յայտարարութիւն մը՝ կայս· Իրատէի մը համաձայն՝ յորդոր կը կարդայ բոլոր իսլամաց, թէ այր և թէ կին, որ Բաղդան ամսուն կրօնական պարտականութեանց մէջ չթերանան և գգուշանան անհաճոյ ընթացից մէջ։

—Կայս· հրամանի մը համաձայն, Բամպուլի առթիւ մէկ մէկ ձեռք ըղեսատ պիտի տրուի բոլոր զինուորաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ
ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Սէլանիկի Թէքուշ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Վահիտ էֆէնտի, փոխ-գայմագամ Թօյրանի։

Նոյն նահանգին Թօյրան գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Նուրի պէյ, գայմագամ Թէքուշի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Բէնդրրի գաւառակին նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Զիւա պէյի։

Սալիհէի աստիճան՝ Պետական Խորհրդոյ վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազի օգնական Իսմայիլ Ֆաիգ պէյի։

Զորրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Արշիպեղագոսի կրդեսոյ նահանգին Տէֆթէրտար Նուրի պէյի։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ ցամաքային երկրաչափական վարժարանի ուսուցիչներէն դեր-դնդապետ Մուսթաֆա Նուրի պէյի։

Ազատարարի շքագրամ՝ Լոյտի ընկերութեան Լոյդ շոգենաւին առաջին ու երկրորդ նաւապետներուն։

Ի ԿԱՅՍ· ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն և Ներքին գործոց Վեհ· Նախարարն երէկ կայսպատ գնացին և ստացան Վեհ· Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ· ԴՈՒՌՆ

Գերմանական, ռուսական, իտալական, ամերիկեան և պարսկական դեսպանք երէկ Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վեհ· Նախարարին և Վեհ· խորհրդականին հետ։

ՎՍԵՄ. ՆԱԶԸՄ ՊԷՑ

Ոստիկանութեան Նախարար Վեհ· Նազըմ պէյ, որ երկու օրէ ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով երէկ իւր պաշտօնատեղին գնաց։

Ն. Վսեմութիւն երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

Ա Ճ Ց Ե Լ Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Ճէվատ փաշա Նախընթաց իրիկուն Բ. Դուռնէն եկեղեցւոյ ուղղակի ի Բերա աւտրիական դեսպանատունը գնաց և այցելութիւն տուաւ դեսպան Պառոն Քալիչէի։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ

Կայս. Իրատէ մը հրամայած էր որ մինչեւ Պայրամ երեք ամսաթոշակ վճարուի կառավարական պաշտօնէից ու քարտուղարաց։ Արդ, առաջին ամսակը վճարուած ըլլալով, երէկ սկսաւ երկրորդին վճարումը։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Պարսկական կառավարութիւնն Ա·Ա·Ե·Ա Աբէքէ պատուանշանի երկրորդ աստիճանը նուիրած է Պաթումի օսմ· ընդհանուր հիւպատոս Պէհա պէյի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

— Պարսկական կառավարութիւնն ոսկի շքագրամ մը նուիրած է մարաքաքարեալ Տէպիսթանը Իրանեան վարժարանին տնօրէն Պէլաթի էֆէնտիի և արծաթի շքագրամ մը՝ դեր-տնօրէն Հիւսէյնի պէյի։

ՄԱԽՍՈՒՍԻ ՇՈՂԵՆԱՒԻ

Սապոն կիմանայ թէ ծովային խորհուրդը քննելով յատակաձեւն և այլ մանրամասնութիւններն Լ.Ռ.ը անուն այն շոգենաւին, զոր Խաեան Տեարք՝ Մախսուսէի վարչութեան հաշուոյն գընած էին, ընդունելի գտած է։ Խաեան Տեարք այդ շոգենաւի գինը՝ 4500 անգլ. ոսկին զրկելով, հեռագրաւ հրահանգ տուած են իրենց Լոնտոնի գործակալին որ այդ շոգենաւ անմիջապէս ճամբայ հանուի աստ գալու համար։

—Երեք տարի առաջ Եէնի գիւղի տաղեւ Մախսուսէի Շեբեթ Բէռ շոգենաւին և գերմանական դրօշակ կրող Մէ·Ի·Ա շոգենաւին միջեւ բաղխում մը տեղի ունեցած եւ այդ պատճառաւ երկու կողմէն ձեռնհաս դատարանին դիմելով վնասուց հատուցում պահանջուած էր։ Առեւտրական ծովային դատարանը խնդրոյն քննութիւնը յանձնած էր քննիչ յանձնաժողովոյ մը։ Արդ նոյն յանձնաժողովն յետ քննութեան հատատելով որ բաղխման տեղի տուած է Մէ·Ի·Ա շոգենաւին նաւապետն, որոշած է որ գերմանական ընկերութիւնը հատուցանէ Շեբեթ Բէռ շոգենաւին վնասը, որ է 3500 օսմանոսկի։ Այս որոշում երէկ հաղորդուեցաւ ծովային առեւտրական դատարանին։

ՁՄԵՌՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ

Կարնոյ կուսակալութիւնն, ըստ տեղեկագրութեան Դարաքիլիսէի գայմագամին, մարտ 14 թուականաւ հեռագրած է Ներքին գործոց նախարարութեան՝ թէ Դարաքիլիսէի ու Բասթիք գիւղի միջեւ գտնուող գետակը ձեան առատութեան և ճամբաներու անկանոնութեան պատճառաւ յորդելով, երկու ուղտեր խեղդուեր եւ մէկ քանի ուղտերու ալ ոտքերը կոտրեր են ցեխերու մէջ։ Ճամբայները գոցուած ըլլալով, հարիւր ուղտերու վրայ բեռցուած ապրանքներ ճամբայներու վրայ նետուած են և կ'սպասեն։ Անթալէն երեք անգամ թղթատար ճամբայ հանուեր է, որոց ոմանք չկրնալով երթալ ետ դարձեր և ոմանք ալ իրենց գտնուած տեղերը մնացեր են։ Թճուղէն զատ բոլոր գիւղերէից միջեւ եղած երթեւեկութիւնք դադրած են։ Ի Դարաքիլիսէ մէկ քանի օրուան մէջ հինգ վեց տուներ փլած են։

ՊԱՏՈՒԱՍՏ

Կայս· Իրատէ մը հրամայած էր մայրաքաղաքիս մէջ պատուաստի յատուկ տեղ մը չինել, յարևնման Եւրոպայի ամենէն նշանաւոր քաղաքներուն մէջ գտնուած այդ կարգի հաստատութեանց։ Արդ, այդ հաստատութեան կառուցման ու յանձնմանման եւ զանակին նկատմամբ բժշկական վարչութեան կողմէ պատրաստուած տեղեկագիրը մատուցուած է ելմնացոյցի յանձնաժողովին, որ այժմ կ'զբաղի անոր քննութեամբը։

ՏՕՐԹ· ՕՊԱՐ

Սէլանիկէն կը գրեն առ Մ·Ռ·Ի·Ա թէ աւտրիայի Տօրթ· Օպլաք, որ մէկ քանի ամիս առաջ Սէլանիկ ժամանած էր, կուսակալին հրամանաւ ձերբակալուեր և մէկ քանի օր յետոյ ազատ արձակուելով իւր հայրենիքը վերադարձեր է։

ԾԽԱԽՈՏԻ ԲԺՇԻՆ

Ելմտական նախարարութեան հրաւիրանօք, Բէժիի ընդհանուր տնօրէն Պ· Ֆօրնի և գօմիսեր Նուրի պէյ երեկ ելմտական պաշտօնատունը գնացին և Բէժիի վերաբերեալ գործոց համար ելմտական ժողովին մէջ կատարուած խորհրդակցութեանց մասնակցեցան։

ՄՈՒՏԱՆԻԱ-ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Պ· Թուբաս անցեալ ուրբաթ օր Մուտանիա գնացած էր Մախսուսէի ՊէՆդ շոգենաւով, որ 3 ժամ մէկ քառորդէն կատարած է այդ ուղեւորութիւնը։ Պ· Թուբաս անտի վայրաշարժ գործիով մը մէկ ժամէն Պրուսա գնացեր է, որով հաստատած է թէ կ· Պոլսէն մինչեւ Պրուսա ուղեւորութեան տեւողութիւնը պիտի ըլլայ չորս ժամ մէկ քառորդ։

ՄԵՐՍԻՆ-ԱՏԱՆԱՅԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Կ'ըսուի թէ Օսմ· կայս. Պանքայի նախաձեռնութեամբ դրամատեարց խումբ մը կազմուելու վրայ է Մերսին-Ատանայի երկաթուղւոյն գնման համար։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Բժշկական ժողովն իր անցեալ ուրբաթ աւուր գունդակ նստին մէջ զբաղեցաւ կանոնագրին վերաքննութեամբ։ Կարգ մը յօդուածներ անփոփոխ պահուեցան, ուրիշներ աւելի կամ նուազ փոխուեցան, և քանի մը նոր յօդուածներ ներմուծուեցան։

—Առաջիկայ ուրբաթ աւուր նըստին մէջ պիտի կարդացուի Զամպաքօ փաշայի մէկ նամակն ի պատասխանի Տոբթ· Ֆոն Տիւրինկի մէկ յայտարարութեան ի մասին մանկամարդ աղջկան մը բորոտութեան դէպքին, ուսկից Տոբթ· Տիւրինկի կը հետեւցնէ հիւանդութեան տարափոխիկ ըլլալը։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ըստ տեղեկութեանց Հ·Ֆէ·Ի·Ի, Մանասդրրի Տէպրէ գաւառին կառավարիչ ու հրամանատար Ֆէրիզ Ապտուլլահ փաշա մէկ քանի օր առաջ երկու թղանթներով եւ երկու փաշտ զօրքով Տէպրէի Զիր գաւառակը գնացած էր ինչ ինչ անհրաժեշտ խնդրոց կարգադրութեան, որոց գանձման, ի վաղուց՝ նոյն տեղւոյ շրջակայքը գտնուող աւազակներու ձեռքը մնացած մարդերը, գոյքերն ու անասունները ետ առնելու, աւազակաց առաջարկելու որ անձնատուր ըլլան և հակառակ պարագային մէջ զանոնք ոչնչացնելու համար։ Արդ, Ապտուլլահ փաշա իւր այս ձեռնարկին մէջ յաջողելով իւր տեղը վերադարձած է։

Կ Ա Ր Ա Գ

Քաղաքապետութեան հրամանաւ այս օրերս չատ մը կարագ և ձէթ գրաւուեր և քիմիագէտներու քննութեան յանձնուեր են։

ՕԴԵՐԵՒՈՒԹԻՒՆԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

Բերայի կայս· Դիտարանէն՝
15 մարտ 1892—կէս օր ժամ 5,33։

Շուէտի ու Ռուսիոյ հիւսիսային կողմը ծանրաչափը վար իջած է· իսկ անտուտիս է Միջերկրականի մէջ, ուր արեւելեան սաստիկ հով կը փչէ։ Ադրիական ծովուն մէջ, տեղ տեղ անձրեւատուն, արեւելեան սաստիկ հով կը փչէ։ Աբրիպեղագոսի ու Սեւ ծովու մէջ հարաւային հով։

Գլխաւոր քաղաքաց մէջ բարեխառնութիւնն է։

Կ· Պոլիս 12°, Տրապիզոն 8°, Զմիւռնիա 10°, Սէլանիկ 15°, Պատտաս 13°, Հալէպ 9°, Սոֆիա 3°, Սուլթնա 3°, Փարիզ 10°, Վիէննա 5°, Բեռլապուրգ 2°, Մոսկուա 1°, Օտեսա 5°, Աթէնք 10° և Թրիէսթէ 10° (անձրեւ)· իսկ Արքանկել զերոյէն վար 6°։

Հռոդոսի մէջ մարտ 3ին երկրաշարժի ցնցումնք զգացուելով գետնին տակէն որոտումներ լսուեր և ժողովուրդն ահուդողի մատնուելով մինչեւ առաւօտ վողոցներու մէջ ժամանակ անցուցեր են։ Այլ և այլ տեղեր պատեր ճաքուեր ու երեք պատեր փլեր են և ցնցումնք Թեթեւօրէն կը շարունակեն տակաւին։ Ո և է արկած չէ պատահած և միայն մարդու մը թեւին վրայ քար մը իյնալով վիրաւորուեր է։

—Առեւտրական նաւատորմիղի վարժարանի այս տարուան շրջանաւարտներէ տասն և հինգն, որք Մախսուսէի շոգենաւերուն մէջ պիտի ծառայեն, 250 ական ղրուշ ամսաթոշակով նաւապետի և գրագրի օգնականութեան պաշտօն պիտի վարեն։ իսկ անցեալ տարուան շրջանաւարտներէն նոյն վարչութեան մէջ ծառայող տասներկու երիտասարդք 500 ական ղրուշ ամսաթոշակով երրորդ նաւապետի և գրագրի պաշտօն պիտի վարեն։

—Միլքիյէ վարժարանի նախկին շրջանաւարտներէն Նիկոմիդիոյ Օվաճըզ գիւղէն Յակոբ Ա· Փափազեան, որ բժշկական վարժարանը կը յաճախէր, իւր շրջանն աւարտած և յաջող քննութիւն անցուցած լինելով տօքթօրութեան վկայական ստացած է։

—Դատաստանների նոր կուսակալ Ֆաիզ փաշա նախընթաց օր իւր պաշտօնատեղին ժամաներ եւ իւր պաշտօնի գլուխ անցեր է։

—Եղեռնադատ ատենն երէկ մահուան դատապարտեց Խատիչէ անուն կին մը եւ Իպրահիմ անուն մարդ մը, որք Թոսուն Բէյլիխանն սպանած էին։ Խատիչէ սպանելոյն կինն է և Իպրահիմ՝ սպասաւորը։

—Ի Զմիւռնիա հրատարակեալ յունարէն «Անալեթիա» լրագրին առաջնակարգ դպրեր է։

—Պալթիկ ծովու ռուսական շոգենաւային ընկերութեան «Նիժնի Նովկորոտ» շոգենաւն, յորում կը գտնուէին 750 ռուս գաղթականք, Օտեսայէն ասա եկաւ և պակ մը կենալէ յետոյ երէկ իրիկուն Վլատիվոսթոք ուղեւորեցաւ։

—«Սասիրեթ Օթոման» դրամատան տնօրէն Պ· Էվենիտէս, որ ժամանակէ մը հետէ Եւրոպա կը գտնուէր իւր կնոջ հետ, մայրաքաղաքս դարձած է։

—Պրուսայի հելլէնական հիւպատոս Պ· Բիքաքի Կ· Պոլսոյ դեսպանատան քարտուղար անուանուած է։

—Երէկ առաւօտ Զմիւռնիայէն հասնող «Իմբարիաչ» լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Կ· Պոլսոյ քարափանց չինութիւններուն յատկացուելիք երկու աւազաման նաւեր որոց մնացած էր ի Փորթօ «Պոտրէնֆէլտ» շոգենաւը, Ցունաստանի ծովեզերքց վրայ սատիկ փոթորիկի բռնուելով ուրախանէն քչուեր սարուեր են։ Հակառակ երկար խուզարկութեանց, պրտիկ նաւերէն մին միայն կարելի եղած է գտնել։ Երկրորդն, ուր կը գտնուէին եօթը նաւագք, կորած ըլլալու է։

«Պոտրէնֆէլտ» իր ետեւէն կապելով պրտիկ շոգենաւն, Զմիւռնիա ժամաներ է հինգշաբթի օր։

—Կէյրդեի չրջակայ Բէչօսէլէր գիւղին մէջ, կրսէ «Սապահ», երկու ջաղացպանք՝ մէկ քանի անձանց կողմէ սպանուած ըլլալով, տեղական կառավարութիւնը խուզարկութեանց և քննութեանց ձեռնարկած է։

—Համագգային Անկիանոցին կառուցման ծախսց յատուկ նպաստի տոմսերը պատրաստուած ըլլալով յանձնուած են Բ· Դրան։

Ա. Զ. Դ.

Եէտիգուլէի Ս· Գրիչի Ազգ· Հիանդանոցի վագիներէն ի Կ· Պոլիս, Նշանը վոլոց թիւ 67 պարէզով տուէր՝ որ կը պարունակէ վեց սենեակք՝ ընդամենը 310 կանգուն գետին, և որոյ ամենայն վարձքն է 260 դահեկան, այս անգամ կէս «Մանդիլլի» ինկած ըլլալով աճուրդի զրաշուած է։

Ուսոի գնել փափաքող, ներկայ թուականս մէկ ամիս պայմանաժամու մէջ պարտին դիմել ի դրասենեակ Հիանդանոցի Հոգաբարձութեան՝ ի Պոլիս, Մեծ-Նոր-Խան, միջնայարկ թիւ 49։ 3—3

Բուսնելիի Երկաթուղւոյ պարտատոմսերու 133րդ վիճակահանութիւնն հրապարակաւ տեղի պիտի ունենայ ապրիլ 2ի (Ն· Տ) շաբաթ օրը (ապրիլ 1ի օրը ասն ըլլալուն), ճիշդ կէս օրին, արքունի փողերանոցին մէջ, ազակցութեամբ Օսմ· կայս· Պանքային։

Կ· Պոլիս, 5/17 մարտ 92

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 28 մարտ։— Բրուսիոյ Երեսփ· ժողովին այս աւուր նստին մէջ, կառավարութիւնը եւս առաւ դպրոցական օրինագիծը։ Ներկայիսին մէջ Պ· որ Բիլոթ—Ռեցով, ի դիմաց պահպանողական կուսակցութեան, խորին ցաւ յայտնեց այս մասին։ Հետեւեալ զրոյցները կը չրջին Երեսփ· Ժողովոյ եւ ծերակայտին մէջ։ Բրուսիոյ նախարարաց խորհրդոյ դեր-նախագահ եւ կայսրութեան ներքին գործոց նախարար Պ. Պէօթիխեր Հետէ-Նաստուի նահանգին կուսակալ պիտի նշանակուի։ Երկրագործական նախարար Պ. Հէյտրն պիտի հրաժարի և տեղը պիտի անցնի կոմս Էյշլէնպուրգի, Բրուսիոյ նոր նախարարապետը։

—Խորհրդարանին մէջ զրոյց կը չրջի թէ Պ. Մէքսի Բրուսիոյ նախարարաց խորհրդին դեր-նախագահ պիտի անուանի։

ԱԹԷՆՔ, 28.—Երեք մարտանաւեր պիտի երթան Թինոս կղզին՝ Աւետման տօնին առթիւ· այն օրը կղզին ամէն երկիրներէ և գլխաւորապէս օսմ· յունաքնակ կղզիներէ յոյն ուխտաւորներ կերթան։

ՍՈՖԻԱ, 28.—Այսօր, ելմտական նախկին նախարար Պ. Պէյշեվի սպանման տարեդարձին առթիւ, հոգեհանգիստ կատարուեցաւ մայր-եկեղեցւոյն մէջ, ի ներկայութեան Բիւլգարիոյ իշխանուհւոյն, զիւանագիտական և պաշտօնական մարմնոյն։ Խուռն բազմութիւն։

ԼՈՆՏՈՆ, 28.—Գերմանական Լոյտի Այտեր շոգենաւն, որ Ուայթ կղզւոյն մօտ խրած է, հանելու համար զոր ջանքեր եղան հինգ նաւաբիրներով։ Փորձերը պիտի կրկնուին վաղը, եթէ օդն ազէկ ըլլայ։

ՊԵԼԿՐԱՏ, 28.— Աւտրեան դեսպանն երէկ Վիէննա գնաց ընտանեօք։

Կայսրան

ԳԱԼԱԹԻԱ, 17 Մարտ

ԸՆԹ· ՅԹ ՓՈԽԱՆԱԿԱՆՈՒԹ

3 տոկոս Լոնտրայի վրայ	110 1/8
3 » Բարիզի »	22 87 1/2

Օսմանեան Բանսոլիտէ

Երէկ երեկոյ գոյ· [Մէտց· Դ· Սէրի]	20 38
Բերայի մէջ »	— —

Առաւօտուն բացուելցաւ...	»	21 01
Կէս օրին	»	21
Թաղվելիքը Օսմանիէ երէկ երեկոյ		73 16
» » ժամ 3ին		73 05

ԸՆԹԱՑՔ ԲԻԼԻԹ ԹՈՅՑ

Փոխառութիւն	Սերի	45 25
»	Բ. »	26 30
»	Գ. »	21 02

ԲԱՆԿԵՏՈՒՄԻՆ

Ոսմիէթ գէնէրալ	Ազգ. Լր.	4 10
Քրեսի գէնէրալ	» »	7 06
Պանք ոչ Գօնտ	» »	4 12
Սօս. Շանժ. է վալէօր	» »	4 15
Ռէժի	» »	15 00
Թրամուէյ	» »	6
Բու մէլի՝ երկաթուղի	Ֆր.	72 25
ԲաշՏէթ ուղի Լավրիօմի	Գ. Կ.	97

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ

Օսմանեան ոսկի	զրշ.	100
20 Ֆրանկոց	»	87 22
Անգլիական ոսկի	»	110 05
Մաքը (Գերմանական ոսկի)	»	107
Իմբէ թալ	»	89 35
Քրիմից	»	51 10
Բուսպի թղթագրամ	»	8 92
Մէճ. արծաթ [տասը.]	»	108 16
Մանր արծաթ	»	— —
Մէթալիք	»	98
Թասֆիլէ	»	21 20
Տոկոս Ղալաթիոյ Պակարանի...	»	7

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 28 Մարտ

Ֆրանսական Լիանի 3 %		96 30
» » 4 ½ %		105 35
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ		19 27
» կէսթրուզի		72
» Բէյրի բանձնթուղթ		345 62
Պանք Օթոման		540 62
Ոսմիէթէ ժէնէրալ		— —
Գիպտի Լիոնէ		745
Խարտկան Լիանի 3 %		87 12
Բրիորիթէ թիւրք (1890)		414 37
Եգիպտական միացեալ		484 37
Օսմ. մարս. ալիթերէալ		441 87
Օսմանիյէ (Օսմանեան քանսոլիտէ)		345
Զէր Լիմպայի վրայ		25 20

ԼՈՆԴՈՆ, 28

Ինգլ. քոնսոլիտէ		95 75
Օսմ. »	Սերի Դ.	19 12
» »	» Ա.	45 37
» »	» Բ.	26 25
» »	» Գ.	19 12
Փոխառութիւն 1877		— —
Պանք Օթոման		11 56
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիկէ)		96 25
» » » (բրիդիկէժիէ) 1890		91 50
Ցօմանիալ (փոխառ. Ռուիլի)		103
Ռուսական 1890		93 25
Այլայնի երկաթուղի		21 ½
Գուսասպչի երկաթուղի		14
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ		25 340

ՎԻԵՆՆԱ, 28

Օսմանեան երկաթուղի		37 37
» Բէյրի բանձնթուղթ		164 25
Փոխանակութիւն Լանտանի վրայ		119 10
» Փարիզի »		47 17

ՊԵՐԼԻՆ 28

Փոխանակութիւն Լանտանի վրայ		20 235
» Փարիզի »		80 90
Բուսպի թղթագրամ		206 50
Օսմանեան երկաթուղի		76 50
Օսմ. քոնսոլիտ Սերի Դ.		19 30
Օսմ. Լիմիտ		180

ԲԱՐԻԶ ԹԻԹԻԹ ՊՈՐՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 28

Ֆրանսական Լիանի 3 %		96 30
Օսմանեան քոնսոլիտ Դ.		19 32
Օսմանեան երկաթուղի		— —
Օսմ. Բէյրի		347 50
Բրիորիթէ թիւրք		— —
Օսմ Մաքս. արժէթուղթ		— —
Պանք Օթոման		543 75
Օսմանիյէ		— —

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՐՍԿԱԳԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ

Կիրակի օր, ժամը ութին գացինք ի Պոլիս, պարսկական դեսպանատունը, այն քարձրադիր և գեղակիրտ շէնքին մէջ, որուն դիրքն եղական է Նուահանգստին և Վոսփորի սքանչելի տեսարաններուն հայեացքին։

Մեր առաջին զգացումն եղաւ հիացումն այն պատուական ընդունելութեան համար զոր Վսեմաշուք դեսպանն Էխտուլլահ Խան անձամբ կը կատարեր, օժանդակութեամբ հիւպատոս Վսեմ. Յովհաննէս Խանի, պառաջին քարտուղար Վսեմ. Աբեթաքի Խան Նեվրուզի և այլ դեսպանական պաշտօնէից, ճշմարիտ արեւելեան հիւրընկալութեան սովորութիւնքն բաղադրելով եւրոպական քարքրագոյն ընկերական դասու բարեկրթութեան կանոններուն հետ։

Դեսպանատան մեծագոյն սրահը, ինչպէս ամեն տարիներ, յատկացած էր նուագահանդէսին, մէկ կողմը քարձրաւանդակի վրայ Պոլսեցիներ գործարանէն եկած երկու դաշնակներ, և այլ երաժշտական կարգեր դեռեղուած։ Սոյն բեմին մօտ առաջին կարգերու աթոռները դեսպանական մարմնոյն և քարձրագոյն դասի հրաւիրեալց յատկացեալ։ Երկու քովերու սրահներն ևս պատրաստ էին հանդիսականներ ընդունելու։ Իսկ պարսկական գաղթականութեան գլխաւոր ներկայացուցիչք շարուած էին մասնաւոր տեղ մը, ուսի կրնային լսել ամեն նուագները։

* * *

Ժամը ութին սկսաւ։

Պ. Պ. Առանտա պէյ (բիանօ), Վօնտրա պէյ (Ա. Վիոլօն), Բիքթաթ պէյ (Բ. Վիոլօն), Պեռրի պէյ (Ալթօ) և Ձեմիլ պէյ (Վիոլոնսել) նուագելով, Սէն-Սանսէ «քիէնթեթ» մը հնչեցուցին։ Իրաւ է որ սա բուն քիէնթեթ մը, այսինքն հինգ գործեաց համար չմնուած եղանակ մը չէր, այլ Սէն-Սանսի սքանչելի սէրթիւօսն էր որ եօթը տարբեր գործեաց համար ՀՀմնուած է եւ զոր հարկ եղած էր տեղափոխել։ Աւելորդ է ըսել թէ քիչ մը կորուած էր այս փոփոխութեան մէջ։ Թող որ, առաջին մասերը ջնջած էին, և միայն Մընիւէն, Անտանթէն և Ցինալը նուագեցին։

Մընիւէն պատուական հատուած մըն է յոյժ ճաշակաւոր, որ չատ աւելի պիտի ազդէր մեր վրայ եթէ անով չսկսեր նուագահանդէսը։ Անտանթէն ոչ նուազ հաճոյալի էր և Կավոթն ու Ցինալը Սէն-Սանսի անուան արժանի արտադրութիւնք։ Նուագող տեսակը իրենց արուեստին մէջ յոյժ ճարտար և նա մանաւանդ տարիներէ ի վեր վիսին նուագելու վարժ ըլլալով, յայտնի է որ Պոլսոյ լաւագոյն ամբողջութիւնը կը կազմեն։ Նա մանաւանդ Առանտա պէյ, որ նուագահանդէսին մինչև վերջը անդադար բեմին վրայ և գործի վրայ էր, մեծ կարողութիւն ցոյց տուաւ, եւ Պոլսոյ մէջ առաջին անգամ ըլլալով հրապարակաւ նուագելովն մեծ գոհունակութիւն մը առթեց ելաժշտասէր ներկայից։ Կը ցաւինք միայն որ ծրագրին մէջ միմիայն գաշնակի յատուկ նըւագ մը չկար, որով կարենայինք վայելել այս արուեստագիտին տաղանդը։ Օրիորդ Սալաքա երգեց Կունօի նշանաւոր մէկ գործն, Լա Ռէյն տը Սապան մէկ հատուածը։ Օրիորդ Սալաքա լաւ արուեստագէտ է եւ վարժ է երգելու, եւ մեզ հաճոյք պատճառեց ապա երկրորդ երգ մ'ալ երգելով, իտալական երգ մը, որմէ ալ ախորժողներ կային անտարակոյս։

Ապա կարգը եկաւ երկու դաշնակի համար հատուածի մը, յօրինեալ յԱռանտա պէյէ, զոր հեղինակին հետ նուագեց Օր. Էքրութ։ Անունն է՝ Souvenir d'Espagne, Սպանիական Ցիշատակ. յիշատակ Պ. Առանտայի իւր հայրենեաց օդին, ջուրին, երկնքին։ Առանց մեծ յատկութիւններ ունենալու՝ ընտիր երաժշտութիւն մը, որ թէպէտ շատ հեռու վերոյիշեալ Սէն-Սանսի եղական ոճէն, սակայն ջղտ, որոշ գաղափարներով, և մասնաւորապէս հրապուրիչ մեզ նման արևելեան ականջներու, որոց համար սպանիական հրապոյրը անմեկնելի չեն։ Արդէն ամեն մէկ մասին մէջ յայտնի կ'երևար վարպետ եւ վարժ յօրինողի մը աշխատութեան ձեռ։ Օրիորդ Էքրութ, զոր վերջէն առաւել մօտէն ճանչցանք, մեծ յատկութիւններ ունի։ վեհտ է զարմուածքն, գիտէ անոր քաղցրութիւն տալ երբ հարկ է, և որ աւելին է՝ հաւատարիմ է գրուածին մեկնութեան մէջ։

Վօնտրա պէյի կարգն եկաւ։ Բանցօնէթթա մը նուագեց Սօլօ, Վիոլոնով և ապա Վէնսվաքիի Բօլօնիական երգ մը։ Վօնտրա պէյի ինչպէս նուագելն հարկ է պատմել։ Մաքուր և յստակ ձայներու արտադրութիւն, շատ ճշդութիւն և այս ամենէն աւելի, մասնաւոր նուագելու կերպ մը, որ կը մտնենայ Հէլմսպէրկէրի նշանաւոր Բուաթօնի առաջին վիոլօն Պ. Հէլմսպէրկէրի, որուն վրայ հիանալու առիթ ունեցանք անցեալ յունուար ամսոյ մէջ, բայց աւա՜ղ, քանի՞ հայ... ականջներ։

Վօնտրա պէյի ընտրած կտորներն էին Պէնժամէն Կոտար, Ֆրանսացի երգահանի մը մէկ եղանակն քանցոնէթթա, որ պարզ և նուրբ է, այնպէս պարզ և այնպէս նուրբ ինչպէս Կոտար գիտէ գրել։ Կոտաս մեր դաշնակահարներուն վրայ ծանօթ է մասնաւորապէս և կամ մի միայն իւր Մազուրքայոմն, բաւական դժուար բայց յոյժ գեղեցիկ։ Փափաքելի էր որ ձեմիլ պէյ եւս օսլո մը նրուագէր «Վիոլոնսելով» քանի որ առիթը կը ներկայանար։ Չէ թէ միայն անոր համար որ ձեմիլ պէյ բնաւ հրապարակի վրայ չէ երևցած մինչեւ ցարդ, չէ թէ միայն որ մեր ժողովուրդը, Վիոլօնի և Վիոլոնսելի յարգ կուտայ ոչքան դաշնակի և կ'ախորժի անկէ՝ այլ նաեւ ձեմիլ պէյ մասնաւոր յատկութիւններ ունի զոր մայրաքաղաքս այլ նուագողաց քով չեն տեսնուիր։ Ցուսանք թէ այս ալ կ'ըլլայ օր մը։

Նուագահանդէսին երկրորդ մասն սկսաւ երկու դաշնակի վրայ Սէն-Սանսի մէկ յօրինածովն, Le Rouet d'Omphale, սքանչելի կտոր մը զոր կը յանձնարարենք մեր դաշնակահար ընթերցող տիկնանց, և որ զբաղուար ըլլալովն հանդերձ, շատ մեծ կարողութեան չկարօտիր։ Օր. Էքրութ և Առանտա պէյ շատ պատուական կերպով մեզ ճաշակել տուին այս մեծ հեղինակին արտադրութեանց լաւագոյններէն մին, որոյ ունկնդրութիւնն, Ռիւպէնշթայնի Թռիքոն հետ որ վերջինն եղաւ, առանձին նուագահանդէս մը կարժէին։

Ապա Օր. Սալաքա եկաւ երգել Միռէյլի վալսը։ Ասիկայ ոչ շատ նոր է և ոչ ալ անծանօթ, նուրբ և մեղմիկ ձայն մը կրնայ հրաշալի կերպով երգել և ազդել. ասոնց վրայ ևս զոր դասական երաժշտութեան գոյութեան պէսքը շատ չեն գրար։ Օր. Սալաքա ուրիշ ֆրանսական Ռոմանս մը ևս երգելու պատուն ըրաւ մեզ, ծրագրէն դուրս։

Վերջապէս կարգն եկաւ Թռիքոն։

Ռիւպէնշթայնի երկրորդ Թռիքոն (բիանօ, վիոլօն, վիոլոնսել), չորս մասերէ բաղկացեալ, ճիշտ քան վայրկեան տեւեց։ Առաջին մասն Moderato con fuoco, արագ, եռանդուն և վայրոյն։ Երկրորդն Adagio, մեղմ, մելամաղձոտ և լի խոր ներդաշնակութեամբ, պարզ պարբերութիւն մը զոր մերթ վիոլօնն առանձին, մերթ վիոլոնսելն առանձին և մերթ երկուքն ու երեքն միասին կը նուագեն և որ քանի անգամներ կ'երթայ կը հասնի, կը մարի ուրիշ ձայներու մէջ որք մեղմ օրօրի պէս կը քնացնեն զնա։

Երրորդն՝ Allegro, զոր կրնամք անուանել Սքէրցօ մը, թրթռուն, երերուն, առանց զուարթ ըլլալու թեթեւ և առանց այդպէս երեւալու՝ դժուար։ Իսկ վերջինն Moderato appassionato, վերոյիշեալներու ամեն յատկութիւններն ունի միացած, խառնուրդ մը նոնցներու և հիանալի արուեստով հիանալի ներդնման մը զուգաւորումն։

Այս Թռիքոն պատուական կերպով նուագուեցաւ, միայն ներսի մեզ դիտել թէ դաշնակը շատ զօրաւոր ձայն ունէր և երբեմն կը ծածկէր միւս գործեաց ձայնը։

Ընդհանուր առմամբ գերազանցապէս երաժշտական հանդէս մ'էր որմէ գոհ մնացինք։

Գալով ներկայ բազմութեան, չպիտի ըսենք թէ ներկայք մեծ մասամբ մեծ հաճոյք զգացին։ Նուագահանդէսը բարեգործական նպատակի համար էր, հետեւաբար ամեն ոք որ տոմսակ առած էր առաւել նպատակին համար էր քան երաժշտութեան։ Սէն-Սանս, Կոտաս, Ռիւպէնշթայն, ապահովապէս շատ ծանօթ չէին ներկայից մեծամասնութեան։ Ինչ որ ալ ըլլայ հանդիսականք ընդհանուր կերպով ընտիր նուագագործութիւն վայելեցին, կայսերական նը-ուագածուաց ընտրելագոյն անդամներէն։ Դագարի միջոցին դեսպանատան մասնաւոր մէկ սրահին մէջ յատկապէս պատրաստեալ պիւֆէ մը առաջնորդուեցան հրաւիրեալք որով հանդէսն ունեցաւ ընտանեկան հանդիսի մը հրապուրիչ հանգամանքը։

* * *

Գաւառական շղթեր

ԿԱՐԻՆ, 7 Մարտ

Ամսոյս 3ին Կարին չքեզապէս ոտնեց մեր վիհ։ Ինքնակալին բարեբաստիկ ծննդեան տարեդարձը։ Ցերեկը, Վսեմ. կուսակալն ընդունեց բոլոր բարձրաստիճան պաշտօնակալաց, զանազան ազգաց հոգեւոր պետերու և օտար տերութեանց ներկայացուցիչներու ընտրաւորութիւնեն։ իսկ երեկոյին տեղի ունեցաւ փայլուն եւ ակնեփտիղ լուսափառութիւն մը, բոլոր պաշտօնական շէնքերու դրանց պատաքին ճակատը զունագեղ կամթեղօք և լապտերօք և «Փատշահիմըզ չօգ եաշա» վերտառութեամբ զարդարուած էին։ Այդ լուսազարդեալ շէնքերուն մէջ նշանաւորքն էին կառավարական ապարանքը, մաքսատունը, զինուորանոցք, Ազգ. Առաջնորդարանն, Բէժիի և Բուսումը Սիթթէի պաշտօնատունք և այլք։ Ժողովուրդն ալ մինչեւ կէս գիշեր ուրախ ու զուարթ ժամանակ անցուց՝ ազոթելով իւր սիրեցեալ Վեհապետին թանկագին արեւշատութեան համար։ Նոյն առաւօտուն քաղաքիս Մ. եկեղեցւոյ մէջ ալ, ի ներկայութեան բազմաթիւ ժողովրդեան, ջերմեռանդ ազոթքներ կարգացուեցան Նորին Կ. Վեհափառութեան անգին եւ սիրելի կենացն համար՝ ըստ հեռագրական պատուիրանի Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, և Պատ. Գեր. Փոխանորդ Սրբազանը ժողովրդական սոյն սքանչելի զգացումներն փութաց Ուղերձով մը մատուցանել տեղւոյս Վսեմ. կուսակալին և ընտրհաւորական հեռագիր մ'ալ ուղղեց ի Կայսերական պալատ։

* * *

Ինֆլուէնցա և Քօքլիւշ հրաժեշտ տուին քաղաքիս, և եթէ երբէք տեղ տեղ կ'երևին իրենց հետքերն, այլ պէտք է խոստովանիլ թէ շատ մարդավայել վարուեցան մեզ հետ՝ առանց երբէք մէկուն վնաս մը պատճառելու, և քաղաքիս վարժարանք, որք այդ ինքնակոչ հիւրերու երեսէն փակուած էին, վերաբացուեցան երկու օրէ հետէ։

* * *

Առաջիկայ կաթուղիկոսական ընտրութեան առթիւ Ս. Սինոդի և Ազգ. Պատրիարքարանի հրաւիրագրերն չորս օրինակ հասած են ատ հոգեւոր օրէ հետէ, որք կը վերաբերին Կարնոյ, Բասենոյ, Գերջանայ և Կեղւոյ։ Այս վերջին երեք գաւառներու հրաւիրագրերն ղրկուած են իրենց հասցէներուն, վարչութեան միջոցաւ՝ որ իր կողմանէ եւս պէտք եղած հրահանգները տուած է պարբերով հրաւիրագրոց մէջ մուտ դատուած կէտերն, իսկ վիճակիս վերաբերեալ պաշտօնագիրն ուշադրութեան պիտի առնուի ամսոյս 26ին գումարելի Գաւառ. ընդհանուր ժողովոյ նիստին մէջ, յորում պիտի կատարուի նաեւ Կարնոյ Առաջնորդական ընտրութիւնն։

* * *

Վերջին պահուն հաւաստեօք կիմանամ թէ Գեր. Ղեւոնդ Սրբազան զարձեալ հրաժարական ղրկեր է ի Պատրիարքարան։

ԻԶՄԻՐ, 14 մարտ

Քաղաքիս նշանաւոր անձնաւորութեանց մին եւս գնաց հեռացաւ մեզմէ դէպի յաւիտենականութիւն։

Յովհաննէս էֆէնտի Նուպարեան, որ խոր ծերութեան հասած էր, յետ կարճատեւ հիւանդութեան ամսոյս 12ին փոխեցաւ յիսատեսաց։ Հանդուցեալը կը պատկանէր այն հազուագիւտ անձերու դասուն, որք իրենց ընկերական բարեմասնութիւններովը պատիւ բերած են ազգին և քաղաքիս հայ հասարակութեան։

Անցիր ամ ժամանակներու մէջ երբ Զմիւռնիոյ մէջ գժուարաւ կը գտնուէր «կարդալ գրել» գիտցող մէկը, Մեծ. Յովհ. Նուպարեան իւր ուսումնականութեամբ կը փայլէր—ուսումնականութիւն՝ որ այն ժամանակ մեծ նշանակութիւն ունէր։ Երկար տարիներ վիճակային գործերով զբաղած և նշանաւոր ծառայութիւններ մատուցած է իւր ազգակցաց։ Ի վաղուց անտի նա առաջնորդներէն մին եղած է Զմիւռնիոյ Հայ ազգային ազատարարութեան վայ հսկող, բազմիցս Մեսրոպեան վարժարանի հոգաբարձութիւնը ստանձնելով։ Իրաւ ընկերական մարդ, Մեծ. Նուպարեան իւր պարկեշտ և անաղարտ վարմունքովը առաքինութեան տիպար մ'էր և մին այն վաղեմի դէմքերէն որոնք դժբախտաբար հետզհետէ կ'անհետանան։

Մեծ. Նուպարեան, որ հօրեղբօրորդի էր Բարձ. Նուպար փաշայի, կը թողու ետիք որդի, Նուպար, Ստեփան և Մեսրոպ Նուպարեան էֆէնտիներն, որք ազգին մէջ արդէն ծանօթ պատուաւոր անձնաւորութիւններ են։

Յուղարկաւորութեան հանդէսը մեծ շքով կատարուեցաւ ամսոյս 13ին։ Քաղաքիս հասարակութեան ընտիր բազմութիւն մը, խառն ամեն ազդերէ, փութացած էին իրենց վերջին յարգանքը մատուցանել այս պատկառելի անձին, որոյ յիշատակը իւր բարեկրթ զուարթներով անմոռաց պիտի մնայ քաղաքիս հայ հասարակութեան մէջ։

ԵՐԵՍԻԼ, 26 փետր.

Քաղաքիս Հայոց կողմանէ չմնուած ջրբուրեցաց առթիւ Գարա-Գէյսն ըսուած ձորագետին վրայ ի Նորոյ կառուցեալ քարուկիր հոյակապ կամուրջին անուանակոչութեան եւ կայսերական «Մուղրայով» զարդարուելու մասին տեղւոյս Սրբազան Առաջնորդի կողմէ կայս. կառավարութեան եղած դիմումը, իւր ժամանակին տեղեկագրած ենք արդէն։

Արդ, այս անգամ ալ խորին գոհունակութեամբ կը ծանուցանենք թէ Ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ Հալէպի Վսեմ. Նահանգապետին ուղղեալ պաշտօնագիր մը, որոյ պատճէնը շաբթուս մէջ տեղական կառավարութեան միջոցաւ Գեր. Առաջնորդ հօր հաղորդուեցաւ պաշտօնապէս, յայտնեալ բարձանց բարձրագոյն հաւանութեան արժանացած լինելը կը ծանուցանէ։ Բան այնմ, վերոյիշեալ կամուրջին Օսմանիէ անուամբ կոչուիլն արտօնուած է։

* * *

Անհրաժեշտ համարեցինք այս մասին տալով լուրն այս կողմէ տալ, որովհետև Պօլսական թերթերու մէջ տարբեր հրատարակութիւն մը եղած էր։

Ծննդեան տօնի միջոցին ելած էր ծանուցեալ հրամանն՝ յանուն Եդեսիոյ կամբրջին։ բայց լրագիրք՝ նոյն ջրուղին և Օսմանիէ Կամուրջն միօրինակաբար վերադրած էին Ազրիանուպլոյ։

Նախորդ հրատարակութիւնն ընող լրագիրք՝ յուսանք կը հաճին երևոյթիւ մ'ուղղել վերոյիշեալ սխալը։ Գ. Կ. Ռ.

Ի ԳԱՏԳԻՒՂ

Հայերէն ներկայացումներ տուող խումբ մը, այսինքն հայ լեզուն իր գողարիկ ու հեշտալուր շեշտերով բեմի մը վրայ ի հրապարակ ածելու միտում ունեցող մարմին մը քիչ մը աւելի քաջալերութիւն կ'ապասէր հայ հասարակութենէ։ Արուեստասէր երիտասարդաց թատերական խումբը ցաւալի յուսախաբութիւն մը կրեց այս շաբաթ գիշեր։ պատրանք էին իր կարծիքները, իր յոյսերը։ Շողշղուն զգեստներով, փայլուն «տէքօռ»ներով զգանչելի խաղ մը պիտի ներկայացուէր որ, բաց ի իր հեռաբզբրաշարժ եւ յոյժ յուզիչ տեսարաններէ, անակնկալ մը ունէր յինքն, այն է Պ. Մամուրեանի թարգմանութիւնը, լեզուն ու ոճն։ Ժամը չորսին մօտ էր և դեռ թատրոնը դատարկ էր։ Որո՞ւ ներկայացում տալին։ չտուին։ Ցեսայ խմբին անօրէնը որ յուսահատութենէն գժգոյն, աչերը մորուն չլմծրած կեցած էր։ Հարուածը ծանր էր եւ կրկին. Դատարկութիւնի հայերուն թատերական չքեղ երեկոյթ մը նուիրելու, հաճոյալիր ժամեր անցընել տալու համար անոնց զոհած էր նոյն չարթուն ի Բերա արուեստիք ներկայացում մը։ Ցեսայ որ Պ. Շահինեանը հաւաքեց քան և հինգ հոգւոյ չափ խումբը, մսխիմարեց զանոնք՝ գերապանէն վճարելով անոնց պիտոյքն, կրեց զրկում ու անարգանք՝ այլ սփոփուեցաւ յիշելով Մ-ի մորուքին խօսքերը—«Մեք Պոլսեցի հայքս կարող իսկ չենք գտնէ հայ թատերական խումբ մը պահելու։»

—Ամիսներով աշխատէ, կրէր ինձ, հոս վազէ, հոն վազէ, ձգելով անձնական գործերդ յոյնէ, ոչնչ, խումբ կազմելու, զանազան ձեւակերպութիւններ կատարելու համար և ահա առաջին քայլափոխիդ մէջ կատարեալ յուսահատութիւն, զզուում պիտանք։ Եւ այս որպիսի՞ թաղի մը մէջ, հոն ուր ուսեալ աղգայինը, թատերական ճաշակ ունեցող ֆէնոբ մասը կը գտնուի։ Ցիշենք միայն Վսեմ. Նորատունկեան Դարբիէլ էֆէնտին որ կանուխ մը եկած էր ազնուաբար եւ Վսեմ. Ունճեան Աբիկ էֆէնտին որ թէև չէր եկած՝ բայց ընդունած էր երկու տոմսակ, եւ Ցեսրը Յովակիմեանը, որք նոյնպէս ներկայ էին։

Ցեսէք մեր քթին ներքև եղող յոյն հասարակութիւնը որ կը պահէ իր թատերական խումբը երկար ատենէ ի վեր ի Վէրսի՝ որպէս ծաղիկ մը իր ջերոյին մէջ։ ԴԱՆՁԱԿ

ԹՌՒՂԹ, ԵՒ ԴՐՈՒԹԵԱՆ ՀՆԱԳՈՑՆ ՆԻՒԹԵՐԸ

(Շարունակութիւն երեքէ ի՝ երեք և վերջ)

Թէ մեքենային ամէն մէկ մասն արտաքոյ կարգի ճշդութեամբ շինուելու է եւ անոր բոլոր շարժումները կատարեալ ներդաշնակ ըլլալու են, գիւրաւ կիմացուի. որպէս զի թուղթն ամբողջապէս առանց պատռելու եւ անվնաս մեքենային դուրս ելլէ։ Անոր համար մեքենային բոլոր մասերը կը շարժին մի միայն գլխաւոր անուով մը։ Մասնաւոր մտադրութեան արժանի է կարժառ կամ ճախարակն, որ շինուած թուղթը կ'առնու եւ կը դալարէ։ Որովհետեւ ասոր շրջելովն թուղթը վերան կը դալարի եւ ըստ այնմ ծաւալն ալ կը մեծնայ։ անոր համար մեքենային արտադրած թղթէն աւելի կուզէ եթէ որ միշտ հաւասարչափ արագութեամբ շրջի։ ուստի շրջման արագութիւնը պէտք է նոյնչափ նուազի, որչափ որ ծաւալը կ'ածի։ Մեքենային ընթացքն այսպէս կանոնաւորելու համար՝ գլանէ մ'անվերջ լար մը, զոր կախուած ճախարակ մը ձիգ կը պահէ կ'անցնի պղպջաձեայ սկտեղաձեւ մղիչ կաղմուածքը մը վրայ, որ կարժառին առանցքին վրայ հաստատուած է։ Լարը կը հանգչի այն սկտեղաձեւ կաղմածին ակօսանման փորուածքին մէջ, որ լաւ յդկուած է, ասով լարին չմնալն սակար կըլլայ, բայց գործիքը շըրջելու չափ զօրաւոր է, ցորչափ որ թուղթ կուգայ, սակայն թղթոյն ընդդադրիլը կարժառն ալ կը դադրի եւ լարը սկտեղաձեւ կաղմածքին վրայ կը սահի կ'անցնի։

Թղթոյ այն չերտերը, զոր մեքենան անդադար դառնալով 5 մեթր կուտայ վայրկենի մը մէջ, 1½—2 մեթր լայն կ'ելլան։ Այս չերտերը սովորաբար կարժառէն կ'անցնին գլանի մը, որուն վրայ կրկին կարող կաղմածով երկաթեայ ձող մ'ինքն իւր վրայ կը դառնայ, որմէ չերտ մ'երկաթի կը բաժնեն։ Կարժառ մը լեցուելուն պէս ի բաց կ'առնուն և ուրիշ պարապ մը կը կախեն։ Լեցուն կարժառի վրայի թուղթը կը բացուի երկայնութեան կարելով, եւ կարող մեքենայի վրայ ըստ կամի այս կամ այն մեծութեամբ թերթեր կը կարուին։ իսկ կտորները գարձեալ հոլանտական մեքենային մէջ կը դրուին և նորէն թղթանիւթ կը պատրաստուին։ Մեծաւ մասամբ մեքենայով շինուած թուղթը կիսով չափ սոսնձուած է, և այնպիսի սոսնձով մը, որ գոնչան սոսինձ կը կոչուի։ Կիզիչ մոխրաջրէ եւ խիժէ աճառ մը կը շինուի, որուն լուծուածքը հոլանտական մեքենային մէջ բուն նիւթոյն վրայ կը լեցուի։ ասոր վրայ անմիջապէս կ'աւելցուի պատչաճ չափով պղպջեղի լուծուած աճառն, որուն հետ պղպջեղը միանալով նոր դեղնագոյն աճառ մը յառաջ կը բերէ, որ ջրոյ մէջ չի լուծուիր և թղթանիւթոյ վրայ կը կպչի անբաժան կերպով։ Թէժի տեղ սպիտակ մոմ որ առնուի՝ ճերմակ և շատ աղնիւ թուղթ յառաջ կուգայ։

Գրելու և նամակի գեղեցիկ թղթերն անոր համար մեռաքոի պէս ողորկ կ'ելլան, վասն զի կարծր ողորկ եւ փայլուն խաւաքարտի կամ մեռաղեայ նուրբ և յղկեալ տախտակներու մէջի թերթի թերթի վրայ կարգա՝ չարելէն եռքը մանրով կը ճնշուին։ Բայց աւելի լաւ կ'ողորկուի թուղթն ուրիշ կաղմածով մը, որ թուղթը անգուսանման կ'ողորկէ (satiner)։ Այս գործիքը կաղմուած է երեք երկաթաձոյլ և շատ ողորկ ու վրայէ վրայ դրուած գլանները, որոնց մէջէն ճնշելով կ'անցընեն զնկեայ կամ պղնձեայ թերթերով պատուած թուղթը։ Այժմու ժամանակս թղթոյ նիւթոյն հետ կը խառնեն փայտափոշին զատ՝ նաեւ հանքային զանազան նիւթեր՝ ինչպէս ճենապակւոյ և բրտի կաւ, պատրաստուած գաճ եւ այլն. ասոնցմով թղթոյն թէ ծանրութիւնը թէ զանգուածն և թէ արժէքը հաւասարապէս կ'աւելնան։ Բայց ատոի հիմայ վշէ (linum), մոլոշէ (malva), կանեփէ (cannabis), բամբակէ, մեռաքոի, մղէ և ամէն հիւսուածոյ նիւթէ, որոնք հոլանտական մեքենային մէջ իրարու խառնելով թղթափիւս կը պատրաստեն, թաղթման տեսակ մը թուղթ կը շինուի, որ լաւ տոկուն կ'ելլայ։ կաշի և ելաղէն նման տեսակ մը թուղթ ալ կայ, որ ճերմակ անթափանցիկ հանքային գոյներով կը ծեփեն և լաւ կ'ողորկեն։ Ատաղձապործայ, քանդակագործոց և ուրիշ արուեստաւորաց գործածած յղկիչ թղթերը հասարակ թուղթ են, որոնք սոսնձի և ջնարակի մէջ թաթխելէն եռքը՝ մանաւոր եղանակաւ պատրաստուած գայլասպագի կամ ապակւոյ փոշի կը ցանեն վրանին։ Կայ նաեւ ֆարբիկ նման գունաւոր թուղթ մը, որ կը պատրաստուի այսպէս։ քառակուսի արկղի մը մէջ դալի խիժի ջուր կը լեցընեն։ յետոյ եղան լեղւով խառնուած զանազան գոյներ վրձինով մը սրսկեն վրան։ Այս գոյները մարմարի երակաց նման կը տարածեն ջրոյ վրայ եւ ներկելու թուղթը թրջելով այս ներկին վրայ կը դնեն և կը վերցնեն, որով արկղ մէջ եղած այն գունաւոր ձեւը թղթոյն վրայ կը ապաւորուի։ Մոքոդրիայ թուղթը կը պատրաստուի տոկուն և չսոսնձուած թղթէ՝ եթէ քիչ մը զօրաւոր ծծմբոյ թթուի մէջ թաթխուի, որով և թուղթը մածանոց յատկութիւն մը կ'ունենայ (1)։

Այս ամէն գործողութիւններէն եռքը՝ թերթը կրկին կը ծալեն։ 24 թերթը ուրդ (main) մը կը կազմէ և 20 տրձակը խուրձ կամ պաքէթ (rame) մը մը կը շինէ, որմէ եռքն որոշ կշռով հակեր կը պատրաստեն և ի վաճառ կը հանեն։

Այս բոլոր թղթոյ մէջ՝ մեծագոյն զանգուածը կը կազմէ այս օրս ապագրական թուղթը, որուն մեծագոյն մասը լրագրական մամուլը կը գործածէ։ Բայց ատոգիր թղթագործ մեքենան իւր մեծամեծ ծառայութեամբն հանդերձ չատ անձուկ սահմանի մը մէջ պիտի գտնուէր, եթէ չունենար ընկեր մը, որ իւր արագութեամբ արտադրած թուղթը նոքին արագութեամբ ալ գործածել կարենայ։— եւ այս ընկերն է պղպջերանքի մամուլը։

Հ. Ց. ԹՈՒԽԻԿԵԱՆ
(Հանդէս Ամսօրեայ)

(1) Թղթագործ թեան եւ թղթոյ այլ եւ այլ տեսակներուն վրայ տես Գործն. Արուեստախօսութիւն (տպագր. Վիեննա.) եր. 163։ Նոյնպէս՝ Բամբակագործութիւն գիտութեանց և արուեստից (տպագր. Վիեննա.) եր. 58։

ԼԱՆՕԼԻՆ

ԲԲԼԻՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ

ԼԱՆՕԼԻՆ

ԼԱՒԱԳՈՑՆ դարման ընդդէմ այրուածոց կեղեւածներու։

ԳԵՐԱԶԱՆՑ մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մասին, և գոյնի պահպանման։

ԼԱՒԱԳՈՑՆ դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց և ընդդէմ արիւներթութեանց։

Կը վաճառուի ամէն գեղարանոցներու եւ դեղագիտաց ու անուշահոտութեանց մթերանոցներու մէջ։

Գործակալ եւ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս Մ. Ս. ՅԲԼՕՅԼԻԵԱ

Կալաթա, Մերթէպանի փողոց, Գրնաճեան խան։

Ա. Զ. Դ.

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ԴՈՐՄՈՑ ԱՌԱՔԵԼՈՑՒ

Երեք հատորը մէկէն գնողին, կաշեկազմ 70 ղրշ.

» » » լաթակազմ 60 ղրշ.

Իսկ զատ զատ գնողին, առաջինը կաշեկազմ 28 ղրշ.

Գործք Առաքելոցին Բ. հատորը » 20 ղրշ.

« » Գ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,439 944
ՀԱՍՈՅԹ 1890 ՏԱՐԻՈՅ 2,488,197

ՆՕՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԼԱՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3 975 500
ՀԱՍՈՅԹ 1890 ՏԱՐԻՈՅ 1,048,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար ղիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի դիմաց համար վճարուած տուժածի գումարն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՑՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Այի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Բ սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ։ Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԼԱՎԸՆԻՈՆ տէ ՖԱՄԻՅԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՄՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ
ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԴՈՂՈՂԻՈՅ
ԿՈՌՈՂՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒ

ԿԵՆԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
61, ՐՈՒԷՅԻ ԼԻՒ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ (ՖՐԱՆՍԱ)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԷ
100,000 000 Ֆրանք

Լ'ԱՎԸՆԻՈՆ տէ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպատակելու համար փոյթ եր-նդողութեանց, արագ զարգացում մը ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանամարմի մէջ վերակազմել դրամագլուխն։

Ընկերութեան գործառնութիւնք բազմատիպի են, ինչպէս շարժական արժէքից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուստեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, երաշխաւորութիւնք և գլխովճարք՝ փոխառութեանց և ճարտարութենից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիտք, Հանդուսանան մնուցմ ծերութեան համար, ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամենագործառնութիւնք որոց նպատակն է ինայողութիւն։ Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն սկսած է 1834 թուականէ։

Տեղեկութեանց եւ բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Բարսեղ էֆէնտի Թէլլեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Շէյխ Իսլամ խան, թիւ 11, Պահճէ Գարու, Պոլիս։ 36

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Սրբոյն Լուսաւորչի Ազգային Ընկերութեան

ԹՈՄԱՍՈՒԼԸՆ ՈՐԴԻՆ

Առաւոտեան Թիւն Մեկնումի Թիւն Առաւոտեան Թիւն
Ազգանոն 2000 Ֆլամինկո 1600 Բալէրմօ 3200
Անձէլը 3000 Կալիլէօ 5500 Բանանք 1700
Աթէլիա 5500 Կիլանօ 2200 Բրանէ 1500
Ակիտ 2300 Կոլոն 1000 Բոլոր 1000
Աբիսոդոս 2000 Կոստանս 2200 Գուրիգօ 2800
Գասանս 3000 Հիրօ 2000 Լիսաբոն 4400
Գօրտանիս 2200 Հիտալիկ 3000 Լիվերպուլ 3200
Գրանդ 2000 Հինտու 7000 Լոլլա 3000
Զէֆիրալ 8800 Համբուրգ 1200 Լոնդոն 3500
Գէյրոս 2600 Լանգա 5000 Լոզանդրիս 3500
Գալիլէաս 2500 Հիանս 2300 Նայտրոս 4000
Գասէ 2100 Գէլոս 2000 Նոռնգիանգ 8200
Գասգ 2000 Գոլանդա 4200 Նարգիս 2000
Գասն 2700 Գոլոնգ 2200 Նիլլիս 2000
Զէրակս 5000 Լէս 2000 Նորէնոս 4300
Գլոս 2500 Լէգանոթ 4500 Թ. Գուլիրան 3000
Գոլորասս 3400 Լիսիանս 3000 Թուրս 1200
Տիրօ 2500 Լայոն 1500 Թալիս 2800
Տամնոս 2500 Մարենկս 4300 Թորքիս 900
Տուրս 4800 Մարգելլ 6500 Ուրդոն 5000
Տրաքս 2100 Մէլս 2000 Վալթուրիս 5000
Իպսիամն 2600 Մուրնոս 3100 Սէնս 3600
Էլտորասս 3000 Նէլս 2000 Զէկրաս 1000
Էլէքթրս 3200 Օրլանս 3000 Տիճայնդան 200
Տրաքս 2100 Մէլս 2000 Վալթուրիս 5000
Իպսիամն 2600 Մուրնոս 3100 Սէնս 3600
Էլտորասս 3000 Նէլս 2000 Զէկրաս 1000
Էլէքթրս 3200 Օրլանս 3000 Տիճայնդան 200
Տրաքս 2600 Օթէլլս 5000 Զամպս 200
Փալերն 800 Օդանս 4500 Զէրս 140
Ֆիանս 700 Օգէս 2000 Մոսքիթս 120

Լիվերպուլ Մնացք 8000
Բիրմինգհամ Մնացք 8000
Լէյտէն Մնացք 8100

Քէյրս շոգենաւը, նաւապետ Մաքքրմ, ընդհանուր վաճառքով Հալէպ մեկնած է ամսոյս 22ին և ապրիլ 6ին ասա կ'սպասուի։

Եկող շոգենաւը, նաւապետ Մուռ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հալ և ապրիլ 8ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՇՈ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Մէհէք
7 Խան, Ղալաթիա

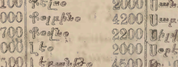

ԱՌ ԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Սրբոյն Լուսաւորչի Ազգային Ընկերութեան

Լիվերպուլ և Միջերկրական Ծովեզերքի Ճանապարհ

ԹՈՄԱՍՈՒԼԸՆ ՈՐԴԻՆ

Առաւոտեան Թիւն Մեկնումի Թիւն Առաւոտեան Թիւն
Ազգանոն 2000 Ֆլամինկո 1600 Բալէրմօ 3200
Անձէլը 3000 Կալիլէօ 5500 Բանանք 1700
Աթէլիա 5500 Կիլանօ 2200 Բրանէ 1500
Աբիսոդոս 2300 Կոլոն 1000 Բոլոր 1000
Գասանս 3000 Հիրօ 2000 Լիսաբոն 4400
Գօրտանիս 2200 Հիտալիկ 3000 Լիվերպուլ 3200
Գրանդ 2000 Հինտու 7000 Լոլլա 3000
Զէֆիրալ 8800 Համբուրգ 1200 Լոնդոն 3500
Գէյրոս 2600 Լանգա 5000 Լոզանդրիս 3500
Գալիլէաս 2500 Հիանս 2300 Նայտրոս 4000
Գասէ 2100 Գէլոս 2000 Նոռնգիանգ 8200
Գասգ 2000 Գոլանդա 4200 Նարգիս 2000
Գասն 2700 Գոլոնգ 2200 Նիլլիս 2000
Զէրակս 5000 Լէս 2000 Նորէնոս 4300
Գլոս 2500 Լէգանոթ 4500 Թ. Գուլիրան 3000
Գոլորասս 3400 Լիսիանս 3000 Թուրս 1200
Տիրօ 2500 Լայոն 1500 Թալիս 2800
Տամնոս 2500 Մարենկս 4300 Թորքիս 900
Տուրս 4800 Մարգելլ 6500 Ուրդոն 5000
Տրաքս 2100 Մէլս 2000 Վալթուրիս 5000
Իպսիամն 2600 Մուրնոս 3100 Սէնս 3600
Էլտորասս 3000 Նէլս 2000 Զէկրաս 1000
Էլէքթրս 3200 Օրլանս 3000 Տիճայնդան 200
Տրաքս 2600 Օթէլլս 5000 Զամպս 200
Փալերն 800 Օդանս 4500 Զէրս 140
Ֆիանս 700 Օգէս 2000 Մոսքիթս 120

Լիվերպուլ Մնացք 8000
Բիրմինգհամ Մնացք 8000
Լէյտէն Մնացք 8100

Քէյրս շոգենաւը, նաւապետ Մաքքրմ, ընդհանուր վաճառքով Հալէպ մեկնած է ամսոյս 22ին և ապրիլ 6ին ասա կ'սպասուի։

Եկող շոգենաւը, նաւապետ Մուռ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հալ և ապրիլ 8ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՇՈ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Մէհէք
7 Խան, Ղալաթիա

ՅԱՆԷԼԱՑԻ ՀԻՒՍԱՐԱՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՍԼԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Ի Մահմուտ փաշա, Քիւրքի խան, Թիւ 26 եւ 15, եւ Պահճէ Գարու, Մաքսատան Կարգ, Թիւ 44 Թօհաֆիկէի վաճառատունը։

Թէ՛ մեծ և թէ՛ փոքր քանակութեամբ՝ արանց, կանանց և ազգոյց համար՝ անխառն բրդէ, մանածէ եւ այլն, ուզուած թանձրութեամբ և ուզուած չափով յանձնարարուած թիւնք կ'ընդունուին ու պատրաստ կը ծախուին Փոնէրա չապիկներ, վարտիքներ, միսոցներ եւ այլն։ Մեր ապրանքները կը մրցին ներս-պանանիոլոն հետ թէ՛ մանութեամբ, թէ՛ գիմացկունութեամբ և թէ՛ իրենց նուրբ ճաշակով։ Յանձնարարք ամէն կերպի գոն պատրաստեան։

OREZZA

Հանգստիչ ջուր երկաթախառն բրբուտնով, ամէնէն ճարուստ երկաթի եւ ասիս բառոպոնիի մասին։

ԱՅՍ ՋՈՒՐ ՄՐՑԱԿԻՑ ԶՈՒՆԻ
ՍՏԱՄՈՔՍԱՑԱՒԵՐՈՒ—ՏԵՆԴԵՐՈՒ—ԲԼՈՐՈՋԻ—ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԵԱՆՑ
ԵՒ ԱՐԵԱՆ ՆՈՒԱՁՈՒԹԵՆԷ

ՑՈՌՈՂ ԵԿԵՂ ԱՄԵՆ ՏԵՂԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԲՈՒԺՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԵՒ ՄԻՋԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ՁԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆ

Շ. ԼԸ ԲԼՏՐԻԼԼԻ ԷՄՊԻ Ազգ հատիկները, փոքր քանակութեամբ առ նուռելով, քիչ ատենուան մէջ կ'անհետացնեն աւանդն եւ քարը (մէզին հետ մէկտեղ քշուող միւս անուծելի նեթերն ալ)։ Ասով է որ անչափ ազդեցիկ են վերոյիշեալ հիւանդութեանց դէմ։

ԼԸ ԲԼՏՐԻԼԼ ԵՒ ԸՆԿ. ի Բարիզ եւ դեղատանց մէջ։

ՊՈՒԽ ՄԻՏՍԼԼ, ՎԻԵՆՆԱՅԻՆ 1888 ՈՍԿԻ ՄԻՏՍԼԼ ԲԵՐԼԻՆ 1879

QUINA-LAROCHE

ԳԻՆԵՀԱՄ ԷՄՊԵԼԻ

Գինա Լառոշը հասարակ պատրաստութիւն մը չէ, այլ լուրջ ուսումնասիրութեանց և աշխատութեանց արդիւնք, որք ամենաբարձր վարձատրութեանց արժանացուցած են անոր հեղինակը։

Միացունելով երեք գինդինանոցներու բաղադրութեանց ամբողջ պայմանները, յեսու յոյժ սիրտ ցաւ ցուցան է սամանքի հիւանդութեանց, անախորժութեան, անարիւնութեան, երկարատեւ ջերմի և այլոց բժշկութիւնն։ — Կը գտնուի ի Բարիզ, թ. 22 և 19 Տրուս փողոց և Դեղատանց մէջ։ 231

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՌԻՒՈՐ

ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ ՎԱՃ ՌԱՏՈՒՆ

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՀԱՄԱՏՆ ԵՒՐՊ. ԹՈՒՐԲԻՈՅ, ԱՍԻԱԿԱՆ ԹՈՒՐԲԻՈՅ ԵՒ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

ՖՐԱՆԹԷԼԼԻ ԿՈԼՏԷՆՊԵՐԿ

Աստուծոյական Անուան Նեբէս

Այս վաճառատուն կը յանձնարարուի հասարակութեան և ամէն մրցման կրնայ դիմադրել իր կերպասներուն ընտիր յատկութեամբը, պատրաստութեան տուկունութեամբը, ինչպէս նաև հանդերձին գեղեցիկ կտրուածքովը։

ԴԱԼԱՌՈՒՈՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑՔ Ի Ս. ՊՈԼԻՍ

Թիւնէլի քով Թիւ 2, եւ Բարաքէօյի կամուրջին գլուխը Թիւ 28

ՄԵԾԱՌԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՌԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՍ

ՄԱՍՆԱՃԻՂՔ

Հռոտոս	Փիլիպէ	Քիոս	Տրիպոլիս (Սուրիական)
Քաւալա	Բոր-Սաիտ	Թարսուս	Եաֆա
Ռուսճուք	Սելանիկ	Ատանա	Աքքա
Զմիւռնիա	Սամսոն	Պէրութ	Ալեքսանդրիա
Վառնա	Մերսին	Դամասկոս	Գահիրէ և լն. և լն.
Պուրգաս			

ԴՈՒՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆՏԻՒՔ

Տոքթոր Ալբերի Ջերմային հիւանդութեան, այս բերդն որ սենեան բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազատ. կողդուրիչ ամէն տեսակ քիմիական խանգարմանց, որ յաճախ կուգան ճաշեմաուտ վայրերու ջերմեռ կլմնցից վատ ու տպականեալ օդերն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ազդոյ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ոստոյգ դեղ ատուր ամէն։ Այս քիմիական խանգարումներն յաճախ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր ան Վ. խարեի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերին անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յաճախ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց սա անուանները արուած է ջերմն և ատրուա, թաղուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մազանցին տենդ և հրատուտ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղը ուր մթնոլորտն ապականեալ է թունաւորեալ է ճահճեներէ կամ հաճենախուտ վայրերէ բուսեալ մահաբեր նիւթերով, կամ բաց ատրանոցներէ և ալանոներու ծակտիներնէն ելած թունաւոր կաղերով, զորս մարդիկ կը ծծեն ընչաքաղեմամբ։

Այդերի ջերմի ու տենդից դեղը կը ընդէ այդ գուանաւոր նիւթոց կամ կաղերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որպ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ պրուած հրամանագիր համեմատ գործածուի։ կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա։ Պոլսոյ։ 22

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւթուան երթեւեկութիւնք

Թ. 16 8 Օտեսայի ուղղանգամ, ժամ 2ին յետ մէջօրէի։
Գ. 17,29 Աւէրանոդրէայ ուղղակի ուղղանգամ, ժամ 5ին յետ մէջօրէի։ Պիրէանի մասամբ
Գ. 18,30 Սեվաստոպոլի ուղղանգամ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Հ. 18 30 Ուղղանգամ դեպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մէջնեղ պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Հ. 1931 Օտեսայի ուղղանգամ, ժամ 2ին յետ մէջօրէի։

Ադ. —Մարտ 18/30, երեքշաբթի օրը կ'պոլսէն դեպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղղաբար Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Գեորգոս, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւն։ 10

ՇԱՓԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիա և Պոլսոյ դէջ կանոնաւորագոյն բանալ

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Արվենա որ մարտ 30ին Մարսիլիայէն և ապրիլ 6ին կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անդրիա որ պիտի մեկնի ապրիլ 5ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեայ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 250 Ֆրանք
Բ. » 178 »

Ուղղակի և արագ ապահովագրութիւն

Նաւուղեղքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՈՒԼ
5 Մոսվանէ Սիթէ Ֆրան ւէդ

ԱՆՈՒՇԻ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԻ ՍՊԱՍՆԵՐ

ԱՆՈՒՇԻ ՍԿԱՀԱԿՆԵՐ, ԴԳԱԼՆԵՐ ՈՒ ՍԿՈՒՏԵՂՆԵՐ
ԴԵՂԱԿԵՐՊ ԵՒ ԶԱՐԴԱՐՈՒՆ

Վերոյգրեալ նիւթերն, արդիւնք ազգի հայ արհեստաւորաց ճարտարար ուեստին, արծաթ ազօծեալ են հարիւր այլ արծաթով ու նուրբ ճաշակաւ մը պատրաստուած և բուն իսկ արծաթեայ անօթներէն ընաւ տարբերութիւն չունին. Փափաքողք կրնան դիմել ի Պոլիս Մեծ Շուկայ Վարագը խան, վարի յարկ, թիւ 2, Յովսէփ Թօլեանի սենեակը։

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ամէն օրէն երկու անգամ կը բանի Լիվերպուլ և Աբե-Ելէս դէջս

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Ումբրիա	7718	Գանգէսիկա	4845
Եդրուրիա	7715	Պոթնիա	4531
Սկրվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարաթան	2403
Բավարիա	5587	Ագլաս	2393
Սկենտինիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիմա	2246
Սիթիա	4557	Բալտիրա	2144
Ալբերտ	2,43	Թրինիտատ	899
Գիտար	1876	Մորդգոս	1855
Շերպուրկ	1614		

Շերպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Հոյտ, Լիվերպուլն ասա կը սպասուի դէպ ի ապրիլ 4ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ էտրծակատ
Thomas C. Joly
Ալիքսիսատիս խան, Թիւ 11
17 Ղալաթիա

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԱՏՈՒՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԹԱՑՈՒՄԸ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1892 Մարտ 4էն սկսեալ մինչև Լ. Պրիլ 20 Երկուշաբթի

(Բացի Էյերլէն օրերէն) Եւրոպական եղբէրն կամուրջ Էջնող շոգենաւաց երթեւեկութիւնն։

Ծ. Վ.

12 45 Եղենիմ Մեզդ. Պեզ. Թարգ. Եղենիք. (Եղենիք ի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 38
1 40 Եղենիմ Մեսարդ. Պեզիրքա. Թարգ. Եղենիք. Մերկ. Ր. Հիսար (Ր. Հիսարի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 37
2 50 Ր. Ա. Գալաթ Մեզդ, Պեզիք. Թարգ. Պեզդօզ. ոնկից մինչ Գանտիր Ուսական եղբերի նաւամատոյցները հանգիստ Գանտիրի շոգ. պիտի հաղորդի։ ս ուր. օրերը Օրթ-ե գատ Վանիք. Զենկ. Գէլ. Գէզ Պէր. 3
3 5 Եղենիմ Մեզարդ. Պեզիրք. Թարգ. Եղենիք. Սթեն. Մերկ. Պեզաճ Ր. Հիսար. Ր. Հիսարի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդա ցի։ (ուրբաթ օրերը Պեզիք. Ուրիվ. Գուլդ. Օրթաք. 39
4 30 Եղենիմ Մեզարդ. Պեզիրք. Թարգ. Եղենիք. Սթեն. Մերկ. Պեզաճ. Ր. Հիսար. Պեզիք. ուր. օրերը Ուրիվ, Գուլդ. Օրթ Պեզիրկ. 33
6 — Եղենիմ Մեզդ. Պեզիրք. Թարգ. Եղենիք. Սթեն. Մերկ. Պեզաճ. Ր. Հիսար Պեզիք Ուրիվ. Գուլդ. Օրթաք. Պեզիրկ. 23
7 — Եղենիմ Մեզարդ. Պեզիրք. Թարգ. Պեզդօզ. Բաղչ. Եղենիք. Մերկ. Գանտիր. Ր. Ա. Հիսարի Գանտ. Ուրիվ. Զենկ. Գէլ. Գէզ. Պեզիք. Գուլդ. Գուլդ. Պեզիք. Իսկ. 25
8 — Ա. Հ. Գալաթ. Եղենիմ. Մեզարդ. Պեզ. Թարգ. Եղենիք. Սթեն. Մերկ. Ր. Հիսար Պեզիք Ուրիվ. Գուլդ. Օրթաք. Պեզիք. 32
10 — Մեզարդ Պեզ. Թարգ. Եղենիք. Մերկ. Ր. Հիսար Ուրիվ. Օրթաք. Պեզ. 23

Եղենիքէնէն կամուրջ Էջնող շոգենաւ

12 40 Մերկ. Պեզաճ. Ր. Հիսար Պեզիք Ուրիվ. Գուլդ. Օրթ. Պեզիք. 20
1 10 Եղենիք Սթեն Մերկ. Պեզ. Ր. Հիսար Պեզիք Պեզիքի Նաւամատոյցը հանգիստ Ուրիվ Գուլդ Օրթաք Ուրիվ. Գուլդ. Օրթաք. Պեզիք. 19
10 10 Մերկիճանն ուղղակի կամուրջ 22

Ուրբաթէնէն կամուրջ Էջնող շոգենաւ

12 15 Պեզիք Ուրիվ. Գուլդ. Օրթաք. Պեզիք. 23
1 Պեզիք Ուրիվ. Գուլդ. Օրթաք. Պեզիք. 20
1 20 Օրթաք. Են ուղղ. կամրջ. [բացի ուր. Ե] 22
1 45 Պեզիք Ուրիվ. Գուլդ. Օրթ. Պեզիք 25
2 25 Ր. Հիսար Պեզիք Ուրիվ. Գուլդ. Օրթ. Պեզիք. 23
3 — Պեզիք Ուրիվ. Գուլ. Օրթ. Պեզիկ. ուրբաթերը 3 15ին 22
3 30 Պեզիք Ուրիվ. Գուլ. Օրթ. Պեզ. բացի ուր Ե 20
4 — Ր. Հիսար Պեզիք Ուրիվոք. Գուլ. Օրթաք. Պեզիք. Գաղ. բացի ուրբ. Ե 37
4 15 Օրթաք. Են ուղղ. կամրջ. բացի ուր. Ե 32
4 45 Պեզիք. Ուրիվ. Գուլ. Օրթաք Պեզիք. 22
5 50 Պեզիք. Ուրիվ. Գուլ. Օրթ. Պեզիք. (բացի ուր. Ե) 28

Աւուրան եղբէրէն կամուրջ Էջնող շոգենաւ

12 20 Վանիք. Զենկել. Գէյլեր. Գուլ. 34
12 30 Պեզդօզ Բաղչայ. Զուլդ. Գանգ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթ. (Գանտիրի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդի։) (Ուրբաթերը բացի Օրթաք. Են Վան. Զենկ. Գէյլ. Գուլդ. 22
1 10 Պեզիք Գանտ. Վանիք. Զենկել. Գէյլեր. Գուլ. Պեզիք. [բացի ուրբաթէ] 28
1 40 Պեզդօզ Բաղչայ. Եղենիք Գանգ. Մերկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Աբեվ. Զենկ. Գէլ. Օրթ. Գուլ. Իսկ. Պեզիք. Գաղ. 1
2 5 Գանտ. Վանիք. Զենկ. Գէյլ. Գուլդ. Պեզիք. 34
3 5 Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զենկել. Գէյլերդ. Գուլդ. Պեզիք. 28
3 30 Պեզդօզ Բաղչայ. Զուլդ. Գանգրճա Ա. Հիսար Գանտ. Օրթ. (Գանտիրի շոգենաւին կը հաղորդակցի։ ուրբաթերը բացի Օրթ-ե Վանիք. Զենկ. Գէյլ, Գուլդ. Պեզիք. պիտի հանդիպի) 32
4 20 Գան. Վան. Զենկ. Գէյլ. Գիգնճ. Իսկ. [բացի ուրբաթէ] 34
5 — Պեզդօզ Բաղչ. Զուլ. Գանգ. Ա. Հիսար. Գանտ Վանիք. Զենկ. Գէյլ. Գիգ. Պեզ. 19
7 — Մերկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Աբեվ. Զենկ. Գէյլ. Օրթ. Գուլդ. Պեզիք. Իսկ. 1
9 — Պեզդ. Թարգ. Պեզդ. Բաղչ. Զուլդ. Գանգրճ Ա. Հիսար Գանտիր. Վանիք. Զենկ. Գէյլ. Գուլ. Պեզ. 20
10 25 Պեզդօզ. Գանտ Զենկ. Գէյլ. Իսկ. (ուրբաթի օրերը Գանտիրլիէն ուղղակի կամուրջ). 23
11 — Գիգնճ. Են ուղ. կամրջ. (բացի ուր.) 19
11 15 Գանտիրլէն ուղղակի կամուրջ բաց ի ուրբաթի օրերէ 25

(Բացի Էյերլէն օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եղբէր Եբրեհեկութեան շոգենաւաց ժամերը

1 30 Պեզիք. Օրթաք. Աբեվ. Պեզիք Ր. Հիսար 23
2 30 Պեզիք. Օրթաք. Աբեվ. Պեզիք Ր. Հիսար Մերկ. Սթեն. Մերկ. Պեզաճ Ր. Հիսար Գանտիր. Մերկ. Եղենիք. Գանտ. Ա. Ա. Ր. Հիսարի Գանտ. Մերկ. Եղենիք. Բաղչ. Պեզդ. Թարգ. Պեզ. Մեզ. Եղենիմ Հանգիստ 38
3 35 Գանգրճ. Իսկ. Պեզիք. Գուլդ. Օրթ. Պեզդ. Զենկել. Աբեվ. Գանտիր. Ա. Ա. Ր. Հիսար Գանտիրճ. Մերկ. Եղենիք. Բաղչ. Պեզդ. Թարգ. Պեզ. Մեզ. Եղենիմ Հանգիստ 25
4 15 Պեզիք. Օրթ. Գուլդ. Աբեվ. Պեզիք Ր. Հիսար. Պեզաճ. Սթեն. Եղենիք. Թարգ. Պեզիք. ուր. օրերը Աբեվ. Գուլ. Օրթ. Պեզիք. 33
5 15 Իսկ. Պեզիք. Գուլդ. Օրթաք. Գուլ. Պեզդ. Զենկ. Աբեվ. Գանտ. Ա. Ա. Ր. Հիսար Գանտ. Մերկ. 1
6 — Գանգրճ. Պեզիք. Օրթաք. Գուլդ. Աբեվ. Պեզիք. Ր. Հիսար Մերկ. Եղենիք. Գանտ. Ա. Ա. Ր. Հիսարի Գանտ. Մերկ. Եղենիք. Թարգ. Պեզդ. Մեզարդ Գանգրճ. 32
7 — Գիգնճ. Իսկ. Գուլդ. Պեզդ. Զենկ. Աբեվ. Գանտ. Ր. Հիսար Պեզիք. Գանտ. Եղենիք. Թարգ. Պեզդ. 20
8 10 Պեզիք. Օրթ. Աբեվ. Պեզ. Ր. Հիսար Մերկ. Եղենիք. Թարգ. Մեզարդ. Պեզդ. 28
9 20 Պեզիք. Օրթաք Գուլդ. Աբեվ. Պեզիք Ր. Հիսար Մերկ. 22
10 5 Պեզիք. Օրթ. Գուլդ. Աբեվ. Պեզ. Ր. Հիսա, Պեզաճ. Մերկ. Սթեն. Եղենիք. Թարգ. Պեզդ. Մեզարդ. Գանգրճ. 32
5 35 Գանգրճ. Պեզիք. Գուլդ. Աբեվ. Գանտ. Ր. Հիսար Պեզիք. Գանտ. Եղենիք. Թարգ. Պեզդ. 20
6 10 Պեզիք. Օրթ. Աբեվ. Պեզ. Ր. Հիսար Մերկ. Եղենիք. Թարգ. Մեզարդ. Պեզդ. 28
6 15 Գանգրճ. Պեզիք. Գուլդ. Աբեվ. Պեզիք Ր. Հիսար Մերկ. 22
7 10 Գանգրճ. Պեզ. Գուլ. Աբեվ. Պեզ. Ր. Հիսար Գանտ. Մերկ. Սթեն. Եղենիք. Թարգ. Պեզդ. Մեզարդ. Գանգրճ. 32
7 45 Գանգրճ. Գուլ. Աբեվ. Պեզիք. Գանտ. ուր. օրերը (10 2ին Գուլդ. Աբեվ. Ա. Ա. Ր. Հիսար Գանտ. Մերկ. Եղենիք. Բաղչ. Պեզդ. 25
10 30 Պեզիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Ր. Պեզդ. Պեզ. Մեզարդ. Ր. Ա. Գանգրճ. 37
10 40 Իսկ. Գուլ. (Բացի ուրբաթէ) 19
11 — Պեզիք. Գուլդ. Պեզդ. Զենկելբէզ Գանտ Գանտ. Պեզիք (Ուրբաթի օրերը Իսկ. պիտի հանդիպի) 34
11